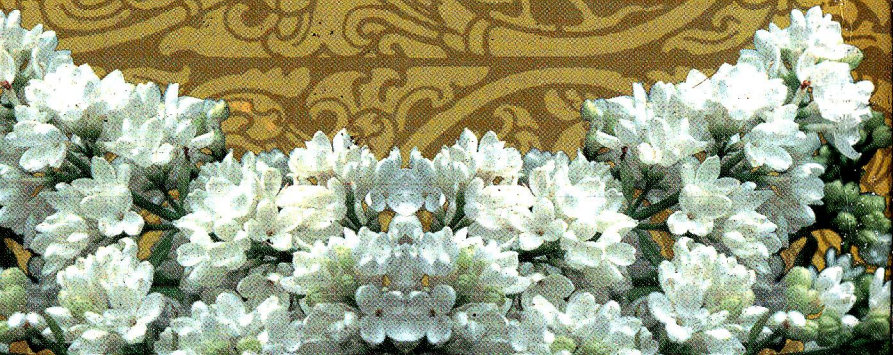

မြတ်ဗုဒ္ဓ ၏ အဆုံးအမ နှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ

ပိုင်းလော့ဆရာတော် အရှင်ဇေယျပဏ္ဍိတ
မိုးညှင်းသီရိကျောင်းတိုက်

တရားစခန်းဝင်ယောဂီများအတွက်သာ (သီးသန့်)

အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

အချိန်တိုင်း တွေးနေရင်း တဝကြောင်းနေသည်။

ပိုင်းလော့ဆရာတော်

အရှင်ဇေယျပဏ္ဍိတ

မိုးညှင်းဘိက္ခကျောင်းတိုက်

ပိုင်းလော့ ဆရာတော်

ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

၏

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၈၃၁၀၆၁၁
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၁၉၀၀၃၀၇

မျက်နှာပုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်
ဦးဌေးလှိုင် (မြဲ-၀၂၄၅၃)၊ ခရီးဖော်ပုံနှိပ်တိုက်
၇၅/ကမ္ဘာအေးစေတီလမ်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်
ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၆၆၁၄၆၅

မျက်နှာပုံးဒီဇိုင်းနှင့်အတွင်းပုံ
မမိးမိး (Stars)

စီစဉ်သူ - ဦးလေးငယ်

ထုတ်ဝေသူ
ဦးကျော်ဟင်း (ယုံကြည်ချက်စာပေ)
အမှတ်-၁၁၁၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်
ပထမအကြိမ် (၂၀၀၇၊ ဧပြီလ)

အတွင်းဖလင် - ပုံရိပ်ရှင်

အုပ်ရေး - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၇၀၀ ကျပ်

စာအုပ်ပြုစုသူ၏ ဥပေယျာဇဉ်

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျာပဏ္ဍိတသည် တရားစခန်း ဖွင့်လှစ်၍ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်နည်းများကို အဓိကအကျဆုံးဖြစ်သည့် “သစ္စာလေးပါး တစ်ပြိုင်နက်ပြီးပုံ” တရားဗွီဒီယိုတိတ်ခွေအား ဆရာတော်၏ ဟောစဉ်အတိုင်း စာပြန်စီထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

တရားစခန်း၌ နာယူခြင်း၊ ဗွီဒီယိုတိတ်ခွေဖြင့် နာယူခြင်းတို့အပြင် စာပေအနေဖြင့်ပါ လက်ဝယ်ကိုင်ထားပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် နှလုံးသွင်းဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စကြာဝဠာတိုက်တစ်သောင်း၌ အနက်နဲဆုံးသော ပညာရပ်၊ အမွန်မြတ်ဆုံးသော၊ တန်ဖိုးဖြတ်၍ မရနိုင်သော ပညာရပ်၊ “သုံးလောကတစ်ခွင်၊ အမြဲအစဉ်၊ လွန်စွာနက်နဲ၊ အသွင်သဏ္ဍာန်ဖြစ်မြဲ၊ အလျှင်အမြန် ကျင့်ကြမဆဲ”ဖြစ်သည့် ပညာရပ်၊ လောကနိယာမ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် အံ့ချီး၍ မကုန်နိုင်သော သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကြီးဖြင့် ပိုင်းခြား

သိမြင်တော်မူခဲ့၍ သာသနာတော်၌ ဆင်းရဲလွတ်ကြောင်း
အမှန်အဖြစ် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သစ္စာလေးပါး၊ မြတ်တရားအား ဉာဏ်တစ်ချက်
ရှုပွားနိုင်ပါက တစ်ပေါင်းတည်း ဆိုက်ရောက်မည့်
အကြောင်း လောကီမဂ်၊ လောကုတ္တရာမဂ်၊ ဖိုလ် သို့
လမ်းကြောင်းအမှန် လွယ်ကူစွာသိမြင်၍ သံသရာမှ
လွတ်မြောက်နိုင်ကြစေရန်အတွက် ရေးသားပြုစု တင်ပြ
ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

ဇေယျကျော်ခေါင်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့်အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	အရိယပုပ္ဖတ္တိပစ္ဆာ	၁
၂	အရိယပုပ္ဖတ္တိပစ္ဆာ၏အဖြေ	၃
၃	ဓမ္မစကြာတရားတော်	၇
၄	ဓမ္မစကြာအနှစ်အားရှာဖွေခြင်း	၈
၅	တကယ့်အရှိနှင့်အခေါ်အရှိ	၁၂
၆	တကယ်မရှိ	၁၃
၇	တကယ်အရှိ	၁၆
၈	သက်ရှိလူအရှင်	၂၀

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉	စိတ်မှာပေါ်သောတကယ့်အရှိတရား	၂၅
၁၀	ခန္ဓာချုပ်ပုံကိုမြင်ခြင်း	၂၈
၁၁	ကာလသုံးပါးမှလွတ်ခြင်း	၃၂
၁၂	ဖွားသေ သေခြင်း	၅၇
၁၃	ဆင်းရဲအမှန်ဖြစ်ခြင်း	၆၁
၁၄	မနောတံခါး	၆၉
၁၅	သဘာဝမီးနှင့်အာသဝမီး	၇၅
၁၆	သေမင်းမမြင်နိုင်သောတရား	၈၃

“နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓဿ”

သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်တည်းဆိုက်ရောက်ပုံ
တရားတော်

အရိယုပ္ပတ္တိ ပုစ္ဆာ

တရားစခန်းဝင် ယောဂီများအတွက် ဝိပဿနာ
တရားခန်းသိမ်း မှာ သင်ကြားပေးသွားမှာ ကတော့
သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်နက်ဆိုက် ရောက်ပုံကို
ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များထဲမှ အနှစ်ထုတ်ပြီး သင်ပြပေး
သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓမ္မာစရိယ ဆရာကြီး ဦးဌေးလှိုင်
ရေးသားပြုစုခဲ့တဲ့ “ရဟန္တာ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ” စာအုပ်ထဲက
နာဂုဏ်ငယ်၊ နာဂုဏ်ကြီးတို့ရဲ့ အရိယုပ္ပတ္တိ ပုစ္ဆာအမေးအဖြေ
ကို ထုတ်နုတ်လေ့လာကြရမယ်။

အရိယုပ္ပတ္တိ ပုစ္ဆာသည် ရှေးစာပုရပိုဒ်တွေထဲက

၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့တာဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အရိယာ+ဥပ္ပတ္တိ ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားစု (၂)စု ပေါင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ “မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း” ကို ဆန်းစစ်တဲ့ ပုစ္ဆာဖြစ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှိသင့်ရှိအပ်တဲ့ အင်္ဂါရပ်လေးချက်ကို မေးထား ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီမေးခွန်း (၄)ခုကို ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန် ဂရုစိုက်ပြီး ဖတ်ကြည့် ကြပါ-

(၁) အမောင်၊ အမောင်သောတာပန်၊ အမောင် သည် ဧကန် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်၏။ သို့သော် တစ်ပါးသော အရသာကို မြင်၍ တစ်ပါး သော အရသာကို စားရပါ၏လော။

(၂) နှစ်ပါးမှထ၍ နှစ်ပါးမှ ပြန်နိုင်ပါ၏လော။

(၃) သုံးပါးမှလွတ်၍ သုံးပါးကို မျက်မှောက် ပြုပါ၏လော။

(၄) လေးပါးလုံးကို တစ်ခါတည်းပြု၍ လေးပါးလုံးမှ လွတ်ပါ ၏လော။

“ဤသို့လေးနက် ပုစ္ဆာချက်ကို လက်ဝယ်တင်ထား ပတ္တမြားကဲ့သို့ ပိုင်းခြားသိထွေ ဖြေနိုင်လေမှု နေခြည်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃

တစ်ထောင် အရောင်ထွက်သည့် ဘဝင်ပါရဂူ သောင်နိဗ္ဗူကို သိသူတစ်ယောက် ဖြစ်လေလောက်၍ ထက် အောက်ရပ်ခွင် တွေ့စမ်းချင်သည် လွယ်လျှင်ဖြေဘိ ကျမ်းအရှိ” လို့ နာဂုဏ် ငယ်ရဲ့ အမေးပုစ္ဆာကို တွေ့ရမယ်။ မြင့်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား အရည်အချင်းစစ်မေးတဲ့ ပုစ္ဆာဖြစ်ပါတယ်။

အရိယုပ္ပတ္တိပုစ္ဆာ၏ အဖြေ

နာဂုဏ်ငယ်၏ အမေးကို နာဂုဏ်ကြီးက ဖြေကြား အမိန့်ရှိခဲ့တဲ့ အဖြေ (၄)ချက်ကတော့-

၁။ တပည့်နာဂုဏ်ငယ် - “တစ်ပါးသော အရာကို မြင်၍ တစ်ပါး သော အရသာကို စားရပါ၏လော” ဆိုရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည် သေက္ခကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်အား ဓမ္မရသ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိမုတ္တိရသကို စားရမည် ငါ့ရှင်။

၂။ “နှစ်ပါးမှထ၍ နှစ်ပါးမှပြန်နိုင်ပါ၏လော” ဟု ဆိုရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည် နိမိတ္တနှင့်ပဝတ္တ တို့မှထ၍ သင်္ခတာရမ္မဏ၊ သမ္မုတိ သစ္စာရမ္မဏတို့မှ ပြန်ရမည်ငါ့ရှင်။

၃။ “သုံးပါးမှလွတ်၍ သုံးပါးကို မျက်မှောက်ပြုရပါ၏
လော” ဟုဆိုရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည် (အတိတ်၊
ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်)ကာလသုံးပါးမှလွတ်၍ ကိလေသ
နိဗ္ဗာန်၊ ခန္ဓနိဗ္ဗာန်၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန် သုံးပါးလုံးကို တစ်ပြိုင်
နက် မျက်မှောက်ပြုရမည် ငါ့ရှင်။

၄။ “လေးပါးလုံးကို တစ်ခါတည်းပြု၍ လေးပါးလုံးမှ
လွတ်ပါ၏လော”ဟု ဆိုရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည်
ပရိညေယျ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗ၊ (သိ၊
ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား၊ ၄-ပါးကိစ္စ)တို့ကို တစ်ချက်တည်းပြု၍
ရုပ်၊ နာမ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခတို့မှ လွတ်ရမည်ငါ့ရှင်”ဟု ဖြေကြား
တော်မူ လိုက်တယ်။

အမေးပုစ္ဆာရယ်၊ အဖြေရယ်၊ ဖြေဆိုနိုင်သူရဲ့ အစွမ်း
ကို ဖော်ကျူးထားတဲ့“ဤသို့လေးနက်၊ ပုစ္ဆာချက်ကို၊
လက်ဝယ်တင်ထား၊ ပတ္တမြားကဲ့သို့ ပိုင်းခြားသိထွေ၊ ဖြေနိုင်
လေမှု၊ နေခြည်တစ်ထောင်၊ အရောင်ထွက်သည့်၊ ဘဝင်
ပါရဂူ၊ သောင်နိဗ္ဗူကို၊ သိသူတစ်ယောက်၊ ဖြစ်ပေလောက်
၍၊ ထက်အောက်ရပ်ခွင်၊ တွေ့စမ်းချင်သည်၊ လွယ်လျှင်
ဖြေဘိ ကျမ်းအရှိ”ဆိုတဲ့ လင်္ကာကိုလည်း တွေ့ရမယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅

အဲဒီမေးခွန်း၊ အဖြေ(၄)ချက်ထဲမှာ အဓိကကျတဲ့ နံပါတ်(၃)နှင့်(၄)အချက်ရဲ့ အမေး၊ အဖြေကို အသေးစိတ် ရှင်းလင်းသင်ပြပေးသွားမယ်။

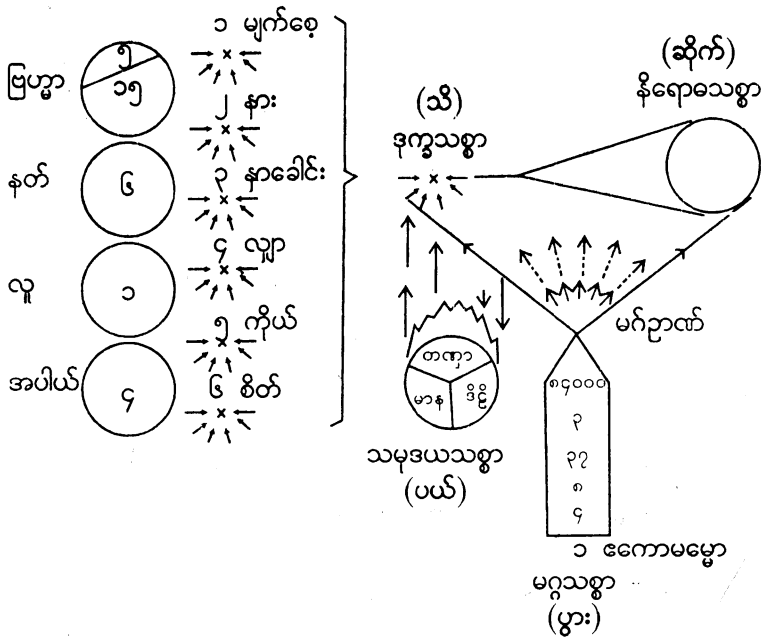
နံပါတ်(၃)ကို ဖြေကြားထားတဲ့နေရာမှာ “သုံးပါးမှ လွတ်၍ သုံးပါးကို မျက်မှောက်ပြုရပါ၏လော” ဟု ဆိုရာ၌ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၊ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်ရမယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တဲ့သူသည် ကာလသုံးပါးမှလွတ်ပြီး ခန္ဓာ နိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာနိဗ္ဗာန်၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန် သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း မျက်မှောက်ပြုရမယ်ဆိုတဲ့ အဖြေကို အသေးစိတ်ရှင်းလင်း သင်ကြားပေးသွားမယ်။

နံပါတ်(၄)ပုပ္ဖာအဖြေဖြစ်တဲ့(သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား) လေးပါးကိစ္စ တစ်ခါတည်းပြုရမယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ သစ္စာ လေးပါးသည် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ခါတည်းပြီးရမယ်၊ အဲဒါမှ သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းဆိုတဲ့ အင်္ဂါရပ်နှင့် ညီညွတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမေး-အဖြေ(၄)ရပ်သည် မိမိမြင်သော အမြင်သည် မှန်ကန်ရဲ့လား၊ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ အဖြေကို ကိုက်ညီတဲ့ ချိန်ကိုက်နည်းအဖြစ် ဘုရားဟော တရားကျမ်း ဂန်မှာ နည်းလမ်းပေးပြီးသား ဆိုတာကို တွေ့ရှိကြရမယ်။

အဲဒါကြောင့် တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးမှာ နံပါတ်တစ်အဖြစ် သွာက္ခာ တော ဘဂဝတာ ဓမ္မောလို့ ဟောကြားခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားတော်မှာ ဝိုးတိုးဝါးတား ဟောကြားထားတာ မရှိဘူး။ တိတိကျကျ ဟောကြားထားပြီးသားဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ရင် ဒီအချက်နဲ့ ကိုက်ညီရမယ်။ ကိုက်ညီလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တာ အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဟောကြားခဲ့တာဖြစ်၍ လုံးဝလွဲမှားစရာ မရှိဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။ ဆက်လက်သင်ကြား ပေးတဲ့ နေရာမှာ ဘုရားဟောကျမ်းဂန်တွေအရ ကျမ်းဂန် နှင့် မလွတ်စေဘဲ ညှိပြီးသင်ကြားပေးသွားမှာ ဖြစ်တယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ ဓမ္မစကြာတရားတော်ထဲကနေပြီး ထုတ်နုတ်ပြီး ဆက်စပ်သင်ကြားပေးမယ်။

ဓမ္မစကြာတရားတော်

“ယံ ကိစ္ဆိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံတံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ”

၈ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ဓမ္မစကြာ၏ အနှစ်အား ရှာဖွေခြင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားဦးသည် သစ္စာလေးပါးကို ဟောကြားတဲ့ ဓမ္မစကြာဆိုတာ အားလုံးသိရှိကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ သင်ကြားမှုကို နှလုံးသွင်းမှတ်သားနာယူကြပါ။ တရားဦးဟောကြားရာမှာ အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အရှင်ဝပ္ပ၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ အရှင်မဟာနာမ်နှင့် အရှင်အဿဇိတို့(၅)ဦး (ပဉ္စဝဂ္ဂီ)သာလျှင် လူပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့်ပါဝင်ပြီး ကျန်တရားနာပရိသတ်သည် နတ်၊ ဗြဟ္မာများသာ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ(၅)ဦးမှာ တရားဦး ဘယ်သူရသွားသလဲဆိုရင် အရှင်ကောဏ္ဍညကြီးဖြစ်တယ်။ (၅)ဦးထဲက တစ်ဦးက တရားဦးရသွားတာကို ဘုရားရှင်ရဲ့ နေရာကနေ စဉ်းစားကြည့်ရင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဘယ်လောက်ဖြစ်ရသလဲ၊ ပီတိဖြစ်ရမလဲဆိုတာ သိနိုင်မယ်။ ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါတွေ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရလို့ အပါယ်လေးပါးက လွတ်အောင်၊ သံသရာက ကျွတ်အောင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဖြစ်ဖို့အရေး လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အချိန်ပေးပြီး ပါရမီဖြည့်လာခဲ့တာဖြစ်တယ်။

အချိန်တွေ မြောက်မြားစွာပေး၍ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရပြီး

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၉

ဘုရားအဖြစ် ရရှိလို့ တရားဦးဟောစဉ်ကာလမှာပဲ တပည့် (၅)ဦးထဲက တစ်ဦးက တရားထူးရရှိသွားတာ သိမြင်ရတော့ ဘုရားရှင်အနေနဲ့ ဘယ်လောက်ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်မလဲ ဆိုတာ ခန့်မှန်းကြည့်ကြပါ။

ယခုလို(၅)ရက် တရားစခန်းဖွင့်ဖို့အတွက် ဘုန်းကြီး တို့အနေနဲ့ အချိန်တွေ အများကြီးပေးရပြီး ကိုယ့်တရား စခန်းဝင် ယောဂီတွေထဲက တရားကို သဘောပေါက်တဲ့ အမှုအရာကိုမြင်ရရင် အင်မတန်ဝမ်းသာပြီး ပီတိစားရသေး တယ်။ ဘုရားရှင်က လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်တိုင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်လို့ အချိန်ပေးခဲ့ရပြီး ပထမဦးဆုံး တရားဦးဟောကြားတဲ့ ကာလမှာပဲ ရှင်ကောဏ္ဍည တစ်ဦး သည် တရားပေါက်သွားတာ မြင်ရတော့ များစွာပီတိဖြစ် သွားခဲ့ရတယ်။

ဘုရားရှင်ရဲ့ ပထမတရားဦးဟောတဲ့ တရားပွဲက ရဟန်းပရိသတ်(၅)ဦးသာရှိပြီး တစ်ဦးက တရားကိုသိမြင် သွား၍ ဘုရားရှင်အနေနှင့် စိတ်နှလုံးထဲမှာ ပီတိဖြစ်ရာ ကနေ ပီတိအဟုန်မြင့်မားပြီး နှုတ်တော်ကနေ ဖွင့်ဟ၍ ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူခဲ့တယ်။ “အညာသိဝတဘော ကောဏ္ဍညော အညာသိဝတဘော ကောဏ္ဍညော”

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

လို့ နှစ်ခွန်းဆက်ပြီး ကျူးရင့်တဲ့အထိ ပီတိအဟုန်မြင့်မား
 ခဲ့ရတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ အသံတော်သည် စကြာဝဠာအနှံ့
 အားလုံးကြားအောင် ဟောကြားနိုင်တယ်လို့လဲ မှတ်ကြပါ။
 ကျူးရင့်မှ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ “ဘော-အချင်းတို့၊ ကောဏ္ဍ
 ညော ကောဏ္ဍညသည်။ ဝတ-စင်စစ်ဧကန်၊ အညာသိ-
 တရားမြင်သွားပြီ၊ အချင်းတို့ ကောဏ္ဍည တရားမြင်သွားပြီ”
 လို့ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆက်ပြီး ဥဒါန်းကျူးရင့်၍ စကြာဝဠာ
 တိုက်တစ်သောင်းလုံးကို ကြွေးကြော်လိုက်တယ်။ ဓမ္မစကြာ
 ဟောကြားခဲ့တဲ့အကြောင်းကို ဘုရားရှင်က အာနန္ဒာကို
 ပြန်သင်ကြားပေးရာမှာ ဥဒါန်းကျူးရင့်ခြင်းသည် ဓမ္မစကြာ
 တရားတော်မှာ ပြန်ပြီးပါလာတယ်။ ဓမ္မစကြာတရားရဲ့
 အနှစ်ကို အာနန္ဒာက မှတ်သားပြီး ဆောင်ထားတဲ့ စာပိုဒ်
 ကတော့ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗတံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ” လို့
 မှတ်ကြပါ။ ဒီစာပိုဒ်ကို သဘောပေါက်နားလည်လို့ တရား
 ရှုမှတ်တယ်။ ပွားများတတ်ရင်ဖြင့် တရားကိုမြင်ပြီး ဘုရားရှင်
 ဟောကြားကျူးရင့်ခဲ့တဲ့ အညာသိ ဖြစ်ပြီလို့ နားလည်
 သဘောပေါက်ကြပါ။ အနှစ်ချုပ် စာတန်းလေးကို “ယံ ကိဉ္စိ
 သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗတံ နိရောဓဓမ္မန္တိ” လို့ တစ်ခေါက် ထပ်ဖတ်
 လိုက်ကြပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၁၁

(ယံ ကိစ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော သင်္ခတတရားအလုံးစုံသည်၊ အတ္ထိ - ရှိ၏။ သဗ္ဗတံ - ထိုအလုံးစုံသောတရားသည်၊ နိရောဓဓမ္မံ-ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။

တရားရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီရဲ့ မှတ်စိတ် ဉာဏ်စိတ်ထဲ မှာ အရှုခံတရားသည် အများကြီး မရှိဘူး။ အာရုံတစ်ခု တည်းပဲ ရှိရမယ်။ အဲဒီတစ်ခုတည်းသည်လည်း ဘယ်နှစ် ကြိမ်ပဲပေါ်လာပေါ်လာ တစ်မျိုးတစ်စားတည်းပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ပေါ်လာတိုင်းသည်လည်း ပေါ်ပြီးချုပ်တာပဲလို့ မှတ်ရမယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ တစ်လောကလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်ရင် ရှုစရာတွေ အများကြီးပါ။ အဲဒီထဲက တစ်ခုခုကို ရွေးချယ် နိုင်တယ်။ အဲဒီတစ်ခုတည်းသော တရားကလည်း ဘယ်နှစ် ကြိမ်ပဲဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ် တစ်မျိုးတည်းဖြစ်ရမယ်။ ပေါ်ပြီး ချုပ်ငြိမ်းသဘောသာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရင်ဖြင့် တရားမြင်လို့ သစ္စာဉာဏ်ရပြီလို့ မှတ်လိုက်ကြပါ။

တကယ်အရှိနှင့် အခေါ်အရှိ ခွဲခြားခြင်း (သမုတ္တိ သစ္စာ နှင့် ပရမတ္ထသစ္စာ)

တစ်လောကလုံးမှာ ရှုစရာတစ်ခုတည်းပဲ ရှိရမယ် ဆိုတဲ့အချက်ကို ဆက်လက်ပြီး သင်ကြားပေးပါမယ်။ ဒီနေရာမှာ တစ်လောကလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်ကြပါ။ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေ အများကြီးရှိနေတယ်။ သက်ရှိမှတင် ဗြဟ္မာ(၂၀)၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်၊ လူဘုံ(၁)ဘုံ၊ အပါယ်(၄)ဘုံ ဆိုတော့ အများကြီးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလောက် အများကြီး ရှိနေတာကို သဘောတရားတစ်ခုထဲမှာ ပေါင်းပြီး မှတ်စိတ် ဉာဏ်စိတ်မှာ ပျက်မှု တစ်ခုတည်းပဲ အားထားရမှာ ဖြစ်တယ်။ တစ်လောကလုံးမှာ အရှုခံအာရုံတွေ များပေမဲ့ အရှုခံသဘောတရား တစ်ခုတည်းသာလျှင် ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရားရှင်က အမိန့်ရှိထားပြန်တာက “တကယ်မရှိ တာကို ရှုလို့မရဘူး၊ တကယ်ရှိတာကိုပဲ ရှုရမယ်” လို့

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၁၃

ဟောကြားထားတယ်၊ တကယ်အရှိကိုရှုရမှာ၊ မရှိတာကို ရှုလို့မရဘူးမှတ်ကြပါ။ အဲဒီနေရာမှာ တကယ်အရှိ နဲ့မရှိတာကို ခွဲထုတ်ရမယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ သိမြင်နိုင်ခဲ့တဲ့တရားကတော့ “သမုတိသစ္စာနဲ့ ပရမတ္ထ သစ္စာ” တရား (၂)ပါးပဲဖြစ်တယ်။ သမုတိ=သမုတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်၊ ခေါ်ဝေါ်နိုင်ရန် သတ်မှတ်ခြင်း၊ သမုတ်ခြင်းသည် အခေါ်ရှိသာလျှင်ဖြစ်တယ်၊ တကယ် အရှိမဟုတ်ဘူး၊ ပရမတ္ထသစ္စာသာလျှင် လောကမှာ တကယ်အရှိတရား သာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်အရှိနှင့် မရှိကို ရှေးစာဆိုများက လင်္ကာစာစီထားတာ ရှိပါတယ်။ “ အခေါ်အရှိ လိုက်စားဘိ ရောက်၏ပါယ်လေးရွာ ” “ တကယ် အရှိ လိုက်စားဘိ ရောက်၏သေလွတ်ရွာ ” ဆိုတဲ့လင်္ကာကို သုံးလေး ခေါက် ဖတ်ပြီးမှတ်လိုက်ကြပါ။ အဲဒီလင်္ကာအရ တကယ်အရှိနဲ့ တကယ်မရှိကို နားလည်သဘောပေါက်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုတာ သဘော ပေါက်ကြပါ။

တကယ်မရှိ (သို့မဟုတ်) အခေါ်အရှိ (သမုတိသစ္စာ)

တကယ်မရှိတာနဲ့ပတ်သက်၍ “လူ” ဆိုတဲ့ သတ္တဝါကို လေ့လာ ကြည့်မယ်၊ အခေါ်အားဖြင့် “ လူ ”

၁၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

လို့သတ်မှတ်ထားတဲ့အရာကို မေးကြည့်ပါ။ ခေါင်းကို ကိုင်ထားပြီးတော့ လူဆိုတာခင်ဗျားလားလို့မေး ကြည့်ပါ။ ခေါင်းက ကျွန်တော်ဟာလူပါလို့ မပြောပါဘူး၊ ၃၂-ကောဋ္ဌာသလုံး ဘယ်နေရာကိုကိုင်ပြီးမေးမေး၊ လူပါလို့ ပြန်ဖြေတဲ့အသံ မထွက်လာနိုင်ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် “လူ” ဆိုတာသည် အခေါ်အရှိသာဖြစ်တယ်၊ တကယ်အရှိ မဟုတ်ဘူး၊ ပညတ်တရားလို့ခေါ်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာမာနပညတ် တရားဖြစ်တယ်။

အဲဒီနေရာမှာ “ လူ့ဘဝ ” ရဲ့တကယ်အရှိကို ရှာကြည့်ကြမယ်ဆိုရင် လူတစ်ယောက်သေသွားလို့ အသားကို ကိုင်ကြည့်မယ်၊ ကိုယ်လုံးကြီး ရှိနေတော့ ကိုင်လို့ရမယ်၊ မျက်လုံးကိုလည်းတွေ့ရမယ်၊ နားလည်း ရှိနေတဲ့ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ခေါ်ရင်တော့ မကြားတော့ဘူး၊ အဆင်းပြလို့လည်း မမြင်နိုင် တော့ဘူး၊ အနံ့ပေးလို့လည်း အနံ့မနံတော့ဘူး၊ လျှာပေါ် အရသာတင် ပေးလည်းမခံစား နိုင်တော့ဘူး၊ ကိုယ်လုံးကြီးကိုသွားထိလည်း မသိနိုင်တော့ ဘူးဆိုတာ သိကြတယ်မဟုတ်လား၊ ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ဘယ်လိုမှ အသိမပေါ်နိုင်တော့တဲ့အတွက် ဘဝအသက် မရှိတော့ဘူး လို့ပြောကြတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၁၅

နောက်တစ်မျိုးစဉ်းစားကြည့်ရအောင်၊ ငှါမှာ ကိုယ်လုံးကြီးရှိတယ်၊ ရွှေ၊ ငွေ ရှိတယ်၊ အိုးအိမ်ရှိတယ်၊ ငါ့တိုင်းပြည်၊ ငါ့လူမျိုးရှိတယ်၊ ငါ့ရဲ့ကမ္ဘာရှိတယ်လို့ ထင်နေတဲ့သူ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် အိပ်ပျော်နေတဲ့အချိန်မှာ အဲဒီအရှိတရားသည် သူနှင့်ဆိုင်ပါအုံးမလား၊ စဉ်းစား ကြည့်ပါ။ အိပ်ပျော် နေတဲ့အချိန် အရှိတရားတွေနဲ့ သူနဲ့ လုံးဝမဆိုင်တော့ဘူး။ အိပ်ပျော်နေချိန်မှာ ဘဝင်စိတ် ဖြစ်နေလို့ ဘာမှ မသိနိုင်တာပါ။

တကယ့်အရှိ(သို့မဟုတ်)အမှန်အရှိ (ပရမတ္ထသစ္စာ)

ငါ့မှာဒါရှိတယ်၊ ဟိုဟာရှိတယ်လို့ မှတ်သားထားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဘာကရှိတာလည်း၊ ဘယ်မှာရှိတာလည်းလို့ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်ရင် “ဒွါရခြောက်ပါးမှာ အာရုံတိုက်လို့ ခန္ဓာငါးပါးချိန်လေးမှာ ‘သိ’တာလေးသည် အရှိပုံဖြစ်တယ်” အဲဒီတကယ်အရှိတရားသည် ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှ ရှိတာလို့ မှတ်ကြပါ။

စာဖတ်နေတဲ့အချိန် ရုတ်တရက်သေသွားခဲ့ရင် စာတွေမြင်ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ စိတ်မှာလည်း မကြံစည်နိုင်တော့ဘူး၊ (ခန္ဓာငါးပါး မပေါ်နိုင်တော့တဲ့အတွက် အသိလည်းမရှိတော့တာကို သဘောပေါက်ကြပါ) တစ်လောကလုံးကို ခြုံငုံကြည့်လိုက်ရင် လူတစ်ယောက်သည် အိပ်ပျော်နေပါက လောကနှင့်အဆက်အသွယ် မရနိုင်ဘူး၊ နိုးလာမှသာ အဆက်အသွယ်ရမယ်၊ ဘယ်မှာဆက်သွယ်မှာလဲဆိုရင် ဒွါရခြောက်ပါးက ဆက်သွယ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ မနောကနေ မှန်ထောင်လိုက်တော့ (စိတ်မှာ အတွေးဝင်လာတော့) ပုံရိပ်တွေပေါ်မယ်၊ ရုပ်ခန္ဓာနဲ့ နာမ်ခန္ဓာငါးပါးပေါင်းပြီး သိတာဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ

မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်မှာ
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို ထပ်ပြီးလေ့လာ
မယ်ဆိုရင်-

၁။	မြင် သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး မြင်သိစိတ် မျက်စိ → * ← အဆင်း 	
၂။	ကြား သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး ကြားသိစိတ် နား → * ← အသံ 	
၃။	နံ သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး နံသိစိတ် နှာခေါင်း → * ← နား 	
၄။	စား သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး စားသိစိတ် လျှာ → * ← အရသာ 	
၅။	ထိ သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး ထိသိစိတ် ကိုယ် → * ← အတွေ့အထိ 	
၆။	ကြံ သိ စိတ် ခန္ဓာငါးပါး ကြံသိစိတ် စိတ် → * ← ဝေဗ္ဗာရုံ 	

ခန္ဓာငါးပါးကို လေ့လာလိုက်တဲ့အခါမှာ အာရုံနှင့် ဒွါရတိုက်တဲ့အချိန်မှာပေါ်တဲ့ “သိ” သဘောလေးဟာ တကယ်အရှိ(သို့မဟုတ်) အမှန်အရှိ (ပရမတ္ထသစ္စာ)ဖြစ်ပါတယ်။ ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ဘယ်လိုပဲပြောင်းပြောင်း၊ ဘဝတွေ ဘယ်လိုပဲပြောင်းပြောင်း၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ စင်္ကြံမင်းဖြစ်စေ၊ ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်စေ၊ သူဌေးဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲသားဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်စေ၊ အပါယ်ဘုံသားပဲဖြစ်စေ၊ အာရုံနှင့် ဒွါရတိုက်ချိန်မှာပေါ်တဲ့ “သိ” သဘောလေးသာလျှင် တကယ်ရှိလို့မှတ်ရမယ်။ တကယ်ရှိကိုသိရင် ရှုမှတ်ရမယ့်တရားကိုလည်း သိကြရပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဗြဟ္မာများမှာလည်း အများဆုံး အချို့ဗြဟ္မာများဟာ ဒွါရသုံးပါးရှိပါတယ်၊ မျက်စေ့၊ နား၊ စိတ်(မနော) သုံးပါးရှိပြီး အဲဒီသုံးပါးမှာ “အသိ” လေးပေါ်နေချိန်မှာ ဗြဟ္မာလို့ခေါ်နိုင်ပြီး အဲဒီ “အသိ” လေးချုပ်သွားရင် ဗြဟ္မာလို့ခေါ်ဆိုရာ မရောက်တော့ဘူး၊ ဗြဟ္မာဘဝလို့ မပြောနိုင်တော့တာ သိမှတ်ကြပါ။ နတ်ဘဝမှာလည်း ဒွါရခြောက်ပါး ရှိပြီး “အသိ” ပေါ်ချိန်မှာသာ နတ်ဘဝလို့ သတ်မှတ်နိုင်တယ်။ “အသိ” လည်း မရှိတော့တာနဲ့ နတ်သက်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၁၉

ကြွေပြီး နတ်ဘဝဆိုတာ မရှိနိုင်တော့ဘူး။

လူ့ဘဝမှာလည်း တကယ်အရှိသည် ကြားသိ၊ မြင်သိ၊ စားသိ နဲ့ ထိသိ၊ ကြံသိစိတ် ပေါ်ချိန်လေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါသာလျှင် တကယ်အရှိဖြစ်ပါတယ်။ “အသိ” အားလုံးသည် မနောဖြစ်တဲ့စိတ်မှာသွားပြီး လမ်းဆုံးပါတယ်။ ကျန်တဲ့ဒွါရ(၅)ပါးထဲက ဘယ်မှာဘဲ အသိပေါ်ပေါ် မနောမှာသွားပြီး လမ်းဆုံးတယ်လို့ မှတ်ကြပါ။ ထွက်ပေါက်တံခါး(၆)ခုရှိတဲ့ တောင်ပို့ဥပမာကို သင်ကြားပေးခဲ့ပြီးဖြစ်လို့ ကျန်ဒွါရထွက်ပေါက် တံခါးတွေပိတ်ပြီး မနောဒွါရထွက်ပေါက်တံခါးက စောင့်ပြီးဖမ်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မနောဒွါရမှာ ပေါ်လာခြင်းသည် ပုံသဏ္ဍာန် အမူအယာသာလျှင် ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ပုံသဏ္ဍာန်အမူအယာကို အစိုင်အခဲထင်လိုက်ပါက သမုတိပညတ် ပေါ်လာမယ်၊ အထင်မှာ ဒိဋ္ဌိပါလာရင် ငါရယ် သူရယ် ထင်တဲ့မာနပါလာမယ်။ မာနပါလာရင် ဖွဲ့စပ်ခြင်း တဏှာပါလာပြီး အခေါ်အရှိ(သို့မဟုတ်) တကယ်မရှိတာ ပေါ်လာမယ်။ ပညတ်ပေါ်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ် ပေါ်လာခြင်းသာဖြစ်ပြီး တကယ်အရှိတရား မဟုတ်ပါ။

၂၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

တကယ်အရှိတရားသည် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပေါ်လို့ “သိ”သဘောပေါ်ပြီး ပျောက်ပျက်သွားတာပဲ ရှိတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာတစ်ခု ထပ်ပြီးစိတ်ကူးကြည့်မယ်ဆိုရင် သင်္ချာသဘောနဲ့ အပေါင်းအနုတ်လုပ်ကြည့်မယ်။ သက်ရှိလူရှင်ထဲကနေ သက်မဲ့လူသေကောင်ကို နှုတ်လိုက်မယ်။ လူရှင်ထဲကနေ သက်မဲ့လူသေကောင်ကို နှုတ်လိုက်မယ်။ လူရှင်ထဲက လူသေကောင်ကို ဖယ်လိုက်မယ်။ ရလဒ်အဖြေက ဘာကျန်မလဲဆိုရင် “အသိ”သဘောလေးပဲ ကျန်မှာ ဖြစ်တယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၂၁

(သက်ရှိလူအရှင်)-(သက်မဲ့လူသေ) “သိ”သဘော

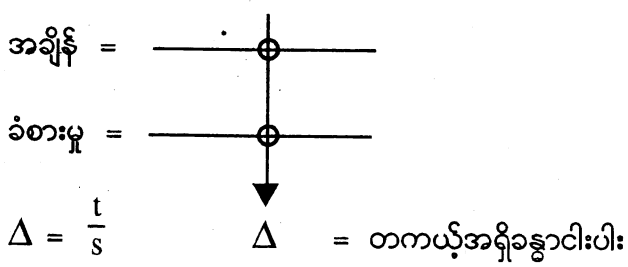
အဲဒါကြောင့် တကယ်အရှိသည် “အသိ”သဘော လေးသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် မှာထိပြီးရင် (အာရုံတိုက်ပြီးရင်) မနောမှာ သွားပြီး လမ်းဆုံးတယ်။ မနောတံခါး ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ ပုံသဏ္ဍာန် အမူအယာ ပေါ်လာတာပါပဲ။ ပေါ်လာသည့် အမူအယာသည်လည်း ပေါ်ပြီးပျောက်သွားခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်မသိလို့ အဝိဇ္ဇာဖုံးလိုက်ရင် ပညတ်လိုက်ပြီး အခေါ်အရှိ(တကယ်မရှိ)လို့ မှတ်လိုက်မိပြီး အခေါ်အရှိအရ အတည်ထင်ပြီး နာမည်ပညတ်တွေ ပါလာပြီး မနောအာရုံမှာ ဆက်ခါဆက်ခါ ခန္ဓာငါးပါးတွေ ပေါ်ပြီး ရှုတ်ထွေးမှုတွေဖြစ်ပေါ်လာမယ်။ မပြတ်တော့ပဲ ဖြစ်နေမယ်။ “တကယ်အရှိကတော့ ပေါ်ပြီးပျောက်ပြသွား တာပဲလို့ သိမှုပါပဲ”

စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရင်လည်း တစ်ပြိုက်နက်

၂၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

စေတသိက်က ပါလာမယ်၊ ရုပ်ကိုဆွဲကိုင်မယ်၊ အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပေါ်လာမယ်၊ အဲဒါကြောင့် အသေးငယ်ဆုံး အချိန်မှာ ခန္ဓာငါးပါးသည် တစ်ပြိုင်တည်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါဆိုရင် ရှုစရာ ခန္ဓာငါးပါး “တစ်ခု” တည်းပဲ ရှိတယ်ဆိုတဲ့ အဖြေကိုရရှိကြပြီလို့ မှတ်သားကြပါ။ မျက်စေ့ လည်တတ်လို့ သေချာမှတ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဉာဏ်ထဲမှာ အချိန်ပြည့်ကြီး ရှင်းမသွားရင်လည်း လေး ငါး စက္ကန့် လောက် ရှင်းသွားရင်ပဲ ခေတ္တခဏ တရားမြင်နိုင်သွားပြီလို့ သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

ယောဂီအတွက် ၃၁-ဘုံ၌ တကယ့်အရှုခံတရား သည်ကား တစ်ခုတည်းသာရှိခြင်း

ဥပမာ မျဉ်း(၂)ကြောင်းဆွဲပြီး ပုံသေနည်းတစ်ခု တွက်ထုတ်တဲ့ပုံစံနဲ့ ထပ်ရှင်းပြပါမယ်။ အချိန်ကာလကို

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၂၃

ကိုယ်စားပြုတဲ့ လိုင်းတစ်လိုင်းဆွဲလိုက်ပါ။ နောက်ထပ် ခန္ဓာ
 ငါးပါးဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ခြင်းကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ လိုင်း
 တစ်လိုင်းကို မျဉ်းပြိုင်ဆွဲလိုက်ပါ။ ခံစားမှု ဝေဒနာကို
 ကိုယ်စားပြုတဲ့လိုင်းလို့လည်း သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ
 နောက် အလျားလိုက် မျဉ်းနှစ်ကြောင်းကို ဒေါင်လိုက်ဖြတ်
 တဲ့ အသေးဆုံးအချိန်ကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ လိုင်းတစ်ကြောင်း
 ဆွဲချလိုက်ပါ။ တည့်တည့်ဆွဲချရမယ်။ ဒေါင်လိုက်မျဉ်းနဲ့
 ကန့်လန့်ဖြတ်အလျားလိုက် မျဉ်း(၂)ကြောင်းဖြစ်တဲ့နေရာ
 (၂)ခုကို စက်ဝိုင်းသင်္ကေတထည့်လိုက်ရမယ်။ မျဉ်းဖြတ်
 ဆုံမှတ်သည် အသေးငယ်ဆုံးအချိန်နှင့် ခံစားမှု(ခန္ဓာငါးပါး)
 ကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အဖြေကို ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါင်လိုက်
 တည့်တည့်ဆွဲချသည့်မျဉ်းမှာ အဖြေကိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
 ဒေါင်လိုက်တည့်တည့်ဆွဲချသည့်မျဉ်းမှာ တကယ်အရှိ ခန္ဓာ
 ငါးပါးတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုနေခြင်းသဘော ဖြစ်ပါတယ်။

အသေးငယ်ဆုံးအချိန်ပေါ်မှာ မူတည်နေ၍
 ဘယ်/ညာမှာ ရှိတာတွေနဲ့ မပတ်သက်ဘူး။ နောက်မှာ
 ရှိခဲ့တဲ့ အချိန်တွေက ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ ရှေ့မှာရှိမယ့်
 အချိန်သည် မရောက်သေးဘူး။ အသေးငယ်ဆုံးအချိန်ရဲ့

၂၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ခံစားမှုသဘောတရား အပါအဝင်(ခန္ဓာငါးပါး သဘော
တရား)သည်လည်း နောက်မှာလည်းမရှိဘူး၊ ရှေ့မှာလည်း
မရောက်သေးလို့ မရှိဘူး၊ အသေးငယ်ဆုံးအချိန်နဲ့သာ
သက်ဆိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။

တရားယောဂီရဲ့ စာဖတ်နေဆဲအချိန်မှာ စဉ်းစား
လိုက်ရင် မြင်စိတ်နဲ့ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ ကြံသိစိတ် ဒါဘဲရှိမယ်။
နောက်မှာသိခဲ့တာတွေ မရှိတော့ဘူး၊ လုံးဝပြန်လည်း
မလာဘူး၊ ရှေ့မှာလည်း ကြိုပြီးရှိမနေဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၂၅

စိတ်မှာပေါ်သော တကယ့်အရှိတရား

စိတ်၏သဘောသည် ဟဒယရုပ်မှာ မှီပြီး တစ်ကြိမ်မှာ စိတ်တစ်ခုသာပေါ်ပြီး တစ်ပြိုင်နက်တည်း နှစ်ခုပေါ်ဘူးလို့ထပ်မှတ်ကြပါ။ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်တစ်ခု သည်လည်း ပေါ်ပြီးချုပ်တယ်၊ အဲဒီလို တစ်ခုပေါ်ပြီးချုပ်တဲ့ အခါမှာ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် စေတသိက် (၅၂)ပါးက လျော်သလို တစ်ပြိုင်တည်းပါလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ (၅၂)ပါးကို သဘောတူရာပေါင်းပြီး သတ်မှတ်လိုက်ရင် ဝေဒနာ (ခံစားမှုသဘော) သည် (၁)ပါး၊ သညာ (မှတ်သားမှုသဘော)သည် (၃)ပါး၊ သင်္ခါရ (စေ့ဆော်မှု သဘော)မှာ (၅၀)ပါး ရှိပါတယ်။ ပင်မစိတ်သည် ဝိညာဉ် (အထူးသိမှုသဘော)လို့ ခေါ်တာကိုလည်း ထပ်ပြီး မှတ်လိုက်ကြပါ။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်တဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးသည် ပေါ်လာရင် လူမမာတစ်ယောက် ထပြီးလမ်းလျှောက်ရင် တောင်ဝှေးကို ဆွဲကိုင်ပြီးမှ စေနိုင်သလို ရုပ် - ခန္ဓာကို တစ်ပါတည်းဆွဲကိုင်တဲ့အတွက်

၂၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

နာမ်-ခန္ဓာလေးပါးနှင့် ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါး ပူးပေါင်းပြီး ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်တဲ့ဒွါရ (၅)ပါးဖြစ်တဲ့ မျက်စေ့ ဆွဲကိုင်တာက အဆင်း၊ နား မှာ အသံ နှာခေါင်း မှာ အနံ့၊ လျှာ မှာ အရသာ၊ ကိုယ် မှာ အတွေ့အထိ တို့ ဆွဲကိုင်ပြီး ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပေါ်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်မှာ ဓမ္မာရုံ အဖြစ်ကြံစည်တဲ့အခါ မြင်ဘူး၊ ကြားဘူး၊ နံဘူး၊ စားဘူး၊ ထိသိဘူးတာတွေ ကို ပြန်ကြံစည်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကြံစည်တဲ့အတွေး ဓမ္မာရုံကို ဆွဲကိုင်လိုက်တော့ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာမယ်၊ စိတ်ကကြံစည်တဲ့အခါ တစ်ပြိုင်တည်း နှစ်စိတ်မပေါ်ဘူး၊ တစ်ခုပဲပေါ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ် နှင့် နာမ် ခန္ဓာတွေပေါင်းပြီး လောင်သွားတာကို ဘုရားရှင်က ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာတာသည် လျှပ်စီးလက်သလို ဖျက်ကနဲလောင်သွားတာလို့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ပေါ်လာသည့် ခန္ဓာငါးပါးသည် ပျောက်ဖို့ပေါ်လာခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး ပေါ်ပြီးပျောက်တာဖြစ်၍ ဘာမှအသုံးပြုလို့ မရဆိုတာ လည်း နားလည်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးပေါ်တဲ့ နေရာမှာ ပေါ်ပြီးသား အတိတ်ကာလအချိန် ဘက်ကခန္ဓာတွေရယ်၊ မလာသေး

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၂၇

တဲ့ခန္ဓာတွေအတွက်လည်း စဉ်းစားတွေးကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။ တရားရှုမှတ်ရမယ့် ယောဂီအတွက် အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍရောက်လာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ သေချာလေ့လာဖို့ လိုလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ယခုပေါ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါးပေးနေချိန်မှာ ယခင်ပေါ်ပြီးခဲ့တဲ့ ခန္ဓာတွေရှိသေး တယ်လို့ ထင်သလား၊ မရှိတော့ဘူးလို့ ဟောကြား ခဲ့ပါတယ်။ “အတိတ်ခန္ဓာကို အစဉ်မလိုက်ရ၊ ချုပ်ငြိမ်း ပျောက် ကွယ်သွားပြီ” လို့ သင်ကြားပြသခဲ့ပါတယ်။

ယခုပေါ်ဆဲခန္ဓာရှိနေချိန်မှာ မရောက်သေးတဲ့ အချိန်ကာလက ခန္ဓာငါးပါးတွေဟာ ရှိနိုင်မလား၊ မရောက်သေးတဲ့အချိန်၊ မပေါ်သေးတဲ့ ခန္ဓာတွေက လုံးဝမရှိနိုင်တာ သေချာတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက “အနာဂတ်ခန္ဓာကိုလည်း မတောင့်တရ၊ မပေါ်သေးဘူး” လို့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

အနာဂတ် နှင့် အတိတ်တို့သည် ခေါ်ဝေါ် သတ်မှတ်ထားတာ ဖြစ်၍ သမုတိ အရှိသာဖြစ်ပါတယ်။ တကယ့်အရှိ မရှိဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။ အမှန်တကယ်မရှိလို့ သမုတိ အရှိသာဖြစ်လို့ မရှိဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။

မဂ်စိတ်သည် ကာလသုံးပါးလွတ်၍

ခန္ဓာချုပ်ပုံကို မြင်ခြင်း

ပစ္စုပ္ပန်လို့ သမုတ်ထားတဲ့ ဖြစ်ပေါ်ဆဲကာလ သည်လည်း အခေါ်အရိုသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ “သိ” သဘောတရား သည် ပေါ်ပြီးချုပ်တာကို ရှုမြင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ပေါ်ပြီးချုပ်သွားတဲ့ ရှေ့စိတ်ကို နောက်ကကပ်လျှက်ရှိတဲ့ နောက်စိတ်က ချုပ်ငြိမ်းသွားတာ ဖြစ်ပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပေါ်ဆဲခန္ဓာသည် ပေါ်ပြီးချုပ်ပြတာကို နောက်ကကပ်လျှက်ရှိတဲ့ စိတ်ကချုပ် သွားပါလားလို့ ကြည့်မှသာလျှင် “ရှေ့ကဖြစ်ပျက် နောက်ကမဂ်” ဆိုတဲ့ တရားစကားနဲ့ ကိုက်ညီမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပေါ်တဲ့ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းပျောက်သွားမှ နောက်စိတ်က ပေါ်ပြီး ကြံစည်တာဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ပြိုင်နက်တည်း

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၂၉

စိတ်နှစ်ခုပေါ်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ နားလည်ကြရမယ်၊ ပေါ်ဆဲခန္ဓာ ပေါ်ပြီးချုပ်တော့မှ ကပ်လျှက်နောက်စိတ်က လိုက်ပြီးချုပ်တာကို ကြံစည်တာဖြစ်တဲ့အတွက် နှစ်ခုပြိုင်ပေါ်တာမဟုတ်ပါဘူး။

ရှေ့စိတ်ကချုပ်သွားတာကို နောက်စိတ်က ရှုမှတ်ကြည့်မြင် ကြံစည်ခြင်းသည် ပေါ်ပြီးခန္ဓာကို ကြံစည်ခြင်းဖြစ်လို့ “အတိတ်ကို ရှုတယ်လို့ မယူဆပါနှင့်၊ ရှေ့စိတ်နှင့် နောက်စိတ်ကြားထဲမှာ တခြားစိတ် ကြားမခိုတဲ့ အတွက် အတိတ်ခန္ဓာကို ရှုတာလည်း မဟုတ်ဘူး” လို့ မှတ်သားထားကြပါ။ သိစိတ်တစ်ခု ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ပြီးလို့ ချုပ်သွားတဲ့ အချိန်မှာ နောက်စိတ်ကပေါ်လာပြီး ပေါ်လာတာနဲ့ ရှေ့ကိုပြန်ကြည့်လိုက် တဲ့အခါ မရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီလို့ ကြံစည်လိုက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေ့စိတ် ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို နောက်စိတ်အနေဖြင့် ရှေ့စိတ်သည် ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီလို့ မကြံစည်ခဲ့ရင် အထည်၊ သတ္တဝါ၊ ပညတ်တွေပေါ်လာပြီး ချုပ်တာကို မတွေ့နိုင်တော့ဘူး၊ ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို အခေါ်ပညတ်ဖြစ်တဲ့ ဘယ်သူ့ရဲ့မျက်နှာ၊ ဘယ်သူ့ရဲ့ဗိုက်၊ နှာခေါင်း စသည်ဖြင့် ကြံစည်လိုက်ရင် ချုပ်ငြိမ်းတာမတွေ့နိုင်တော့ပဲ

၃၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

အခေါ်အရှိကို အမှန်ထင်ပြီး အတွေးကြံစည်စိတ်တွေ ဆက်ကာဆက်ကာ ပေါ်လာမယ်၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမတွေ့ နိုင်တာ သေချာပါတယ်။ တကယ့်အရှိကို ကြံစည်မှသာ ချုပ်တာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခေါက် ထပ်မံရှင်းလင်းပြပါမယ်။ စိတ်တစ်ချက် ပေါ်ရင် ရုပ်ကိုဆွဲကိုင်တယ်၊ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးက ရုပ်ခန္ဓာကို ဆွဲကိုင်တော့ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လိုက် “သိ” ဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်သဘောတရားတစ်ခု ပေါ်လာမယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးပေါင်းလိုက်ရင် “သိ” ဆိုတဲ့ သဘောတရားသည် လျှပ်စီးလက်သကဲ့သို့ ပေါ်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။ ဗြုန်းကနဲပေါ်ပြီး ပေါ်ပြီးရင် သူကမြဲသလား၊ ပျောက်သလားလို့ ကြည့်လိုက်တော့ ပျောက်သွားတာကို တွေ့ကြရမယ်။ ပျောက်သွားပြီးမှ ကြားမခိုတဲ့ ကပ်လျှက် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နောက်စိတ်က ကြံစည်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

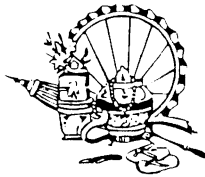
နောက်စိတ်က ကြံစည်တဲ့အခါမှာ သင်္ခါရ (စေ့ဆော်မှုသဘော တရား) အပါး(၅၀)ထဲမှာ ပညာက ဦးဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်ကြံစည် ဆုံးဖြတ်ရမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပေါ်တဲ့သဘောတရားသည် သတ္တဝါ အထည်၊ အခေါ်အရှိမဟုတ်ဘဲ ပျောက်ပြသွားတာ

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃၁

ပါလားလို့ ပညာဦးဆောင်ပြီး အမှန်ကြံ့လိုက်ရင် အခေါ်အရှိက ပျောက်ပြသွားတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပေါ်တဲ့သဘောတရားကို “အထည်၊ သတ္တဝါ” လို့ ယူလိုက်ရင် အဝိဇ္ဇာပညတ်ကူးလို့ အခေါ်အရှိ ဖြစ်သွားမယ်။ ဒိဋ္ဌိ မာန၊ တဏှာတွေ ဆက်ပေါ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေ့စိတ်ကပေါ်ပြီးချုပ်တဲ့ သဘောတရားကို နောက်စိတ်ပေါ် တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ ချုပ်ပျောက်သွား ပါလားလို့ ကြည့်လိုက်နိုင်တယ်ဆိုရင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ- နိရောဓကို တွေ့နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကာလသုံးပါးမှလွတ်ခြင်း

အချိန်ကာလလို့ သတ်မှတ်ထားကြတဲ့ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်ကာလ (၃)ပါးသည် ပညတ်အားဖြင့် သတ်မှတ်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး တစ်ခု “သိ” သဘောတရားဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာပဲ ချုပ်သွားတယ်။ ချုပ်ပျောက်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကပ်လျက်နောက်စိတ်ကပေါ်လာပြီး ရှေ့စိတ်ဖြစ်တဲ့ သဘောတရားသည် ပျောက်သွားပါလားလို့ ကြံစည် လိုက်တာဖြစ်တယ်။ ပျောက်ပြီးမှ နောက်စိတ်ကကြည့်တာ ဖြစ်လို့ ပစ္စုပ္ပန်မတင်ဘူးလို့မှတ်ပါ။ ကြံစည်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်အချိန် မှာ သူ ငါ ပညတ် ပျောက်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာပေါ်တဲ့ “သိ” သဘောတရား ခန္ဓာငါးပါးသည် ပေါ်ပြီးပျောက်သွားချိန်မှ ကပ်လျက် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် နောက်စိတ်သည် ပျောက်သွားပြီး

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃၃

မရှိတော့ဘူးလို့ ကြည့်တာဖြစ်တဲ့အတွက် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ လဲလွတ်တယ်၊ မတင်ဘူးလို့မှတ်သားကြပါ။ ရှေ့စိတ်မှာ ပျောက်တာမကြည့်ပဲ အထည်၊ သတ္တဝါ ထင်လိုက်ရင် တော့ ပစ္စုပ္ပန်တင်သွားမယ်၊ ကာလမလွတ်နိုင်တော့တာ သေချာပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် အသံတစ်ခုကို လေ့လာကြည့်ကြ မယ်။ “ဖား” လို့ ပြောလိုက်တဲ့ အသံကို ကြားလိုက်ရတယ် ဆိုပါစို့။ “ဖား” ဆိုတဲ့အသံက “နား” ကိုတိုက်မယ်၊ ပုံရိပ်သဏ္ဍာန် “ဖား” က “စိတ်” မှာ ပေါ်မယ်၊ နှစ်ဆင့်ပေါ် ခြင်းသည် တစ်ထပ်တည်းလို့ များစွာလျှင်မြန်ခြင်းနှင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပြီးချုပ်သွားပြီ၊ အခုနက အသိရော၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရော မရှိတော့ဘူး၊ သူတို့ (၂)ခု ချုပ်ငြိမ်းသွားမှ နောက်စိတ်က ပေါ်လာတဲ့အချိန်မှာ ရှေ့စိတ်သည် အထည်မဟုတ်ဘူး၊ မရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်ပျောက်သွားပြီလိုက် ဆုံးဖြတ်လိုက်တာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို ရှုမှတ် နည်းပညာကို မသိခဲ့ရင် ပျောက်တာကို မဆုံးဖြတ်တတ်ပဲ အဝိဇ္ဇာဖုံးလို့ “ဖား” ကြီးပဲလို့ ထင်နေပြီး မပျောက်တော့ပဲ စားဖားလား၊ ဖားဂုံညင်းလား စတဲ့ အတွေးများစွာ ဆက်သွားတယ်ဆိုရင် ခန္ဓာတွေဆက်ပေါ်

၃၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ကုန်ပြီး၊ သဘောပေါက်ကြရဲ့လား၊ ရုပ် - နာမ် ခန္ဓာပေါင်းပြီး ဖြစ်ပေါ်ခြင်း (လောင်ခြင်း)သည် ချုပ်ပျောက်ရန် သာဖြစ်တယ်လို့ အမှန်သိလို့ နောက်စိတ်ကကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ရှုမှတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ “ဖား” ဆိုတဲ့အသံကြားလိုက်တာနဲ့ “နား” နဲ့ “စိတ်” မှာ နှစ်ဆင့်လောင်တာ၊ စည်တီးတဲ့ဥပမာလိုပဲကို သင်ခဲ့ပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ နားမှာ ကြားသိစိတ် ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ပြီး ချုပ်တာနဲ့တပြိုင်နက် “စိတ်” မှာလည်း “ဖား” ဆိုတဲ့ သဏ္ဍာန် ကြံသိစိတ်က ပေါ်တယ်။ စိတ်(မနေော)မှာ ဖြစ်ပေါ်ချုပ်သွားတဲ့ ခန္ဓာကို မိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးမှာဖြစ်ပေါ်တဲ့ “သိ” သဘောတရား သည် အတိတ်ကာလမှာလည်း ဖြစ်ခဲ့တာမဟုတ်၊ အနာဂတ်မှာလည်းဖြစ်တာမဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ မတင်ဘူး ဆိုတော့ကာ ကာလသုံးပါးကလွတ်နေပြီလို့ မှတ်သား ကြပါ။ ကာလသုံးပါးက မလွတ်ခဲ့ပါက တဏှာပါလာမယ်၊ တဏှာရဲ့သဘောက ဖွဲ့စပ်ခြင်း၊ ဆွဲထားတာ၊ တွဲထားတာ ဖြစ်တယ်။ ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး သဘောတရားကြီး ပျောက်မသွားပဲ ဆက်-ဆက်ထားတဲ့သဘောသည် တဏှာဖြစ်ပါတယ်။ ချုပ်စပ်ခြင်း/ဖွဲ့စပ်ခြင်း သဘောလို့

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃၅

ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တဏှာမရှိခြင်းကို ပါဠိလို “နိဝါန” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ “နိဝါန” မှာ “ဝ” ကို “ဗ” ပြုလို့ “နိဗ္ဗာန” ဖြစ်တာလို့ ဆိုပါတယ်။ နိဗ္ဗာနကို အသတ်ထည့်သုံးတော့ “နိဗ္ဗာန်” လို့ ဖြစ်လာတယ်။ တဏှာမပေါ်လာရင် နိဗ္ဗာန်မြင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ မှတ်ကြပါ။

တတိယမေးခွန်းပုစ္ဆာကို ပြန်ဖတ်ကြည့်ပါ။ နိဗ္ဗာန်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးပါးမှ လွတ်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ယခုထိရှုငြိပြခဲ့တာ ကာလသုံးပါးလွတ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာကြရဲ့လား။ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်ခြင်းကို သဘောပေါက်ကြပြီ မဟုတ်လား။ ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ရင် နိဗ္ဗာန် ပေါ်ပြီ။ ရှေ့ကဖြစ်ပျက် နောက်မင်လို့ သင်ပြီးကတည်းက “ဝိပဿနာမဂ် ကတည်းကိုက နိဗ္ဗာန်ပေါ်နေပြီ” ဖြစ်ပါတယ်။ လောကီမဂ်အဆင့်ဖြစ်လို့ လောကုတ္တရာမဂ် အဆင့်နဲ့ ပေါ်ဖို့ ဆက်ပြီးအားထုတ်ဖို့လည်း အဓိကျတယ် လို့မှတ်ခဲ့ကြပါ။

သမုတိသစ္စာလည်း အစွဲမနာပါစေနဲ့၊ ပရမတ္ထ သစ္စာလည်း နယ်မကျော် ပါစေနဲ့။

ကာလသုံးပါးမှ လွတ်ခြင်းကို လေ့လာခဲ့ပြီး ရှေ့ဆက်လေ့လာကြမယ်။ တစ်လောကလုံးကို ခြုံကြည့်

၃၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

လိုက်ရင် မိမိရဲ့ “ သိ ” သဘောတရား သည် ပြီးခဲ့တဲ့ ကာလတွေမှာ ပေါ်သမျှ အားလုံးချုပ်ခဲ့ပြီ၊ မရှိတော့ဘူး၊ အာရုံနှင့် ဒွါရတိုက်လို့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးချုပ်သွားတာတွေ ဖြစ်တယ်၊ ရှေ့ကာလမှာတော့ အာရုံ-ဒွါရ မတိုက်သေးလို့ မပေါ်လာသေးဘူး၊ ရေးပြမထားသေးတဲ့ စာသားတွေ ဖတ်ချင်လို့ (သို့မဟုတ်) တရားစခန်းမှာ ဘုန်းကြီးမ ပြောသေးတဲ့ စကားတွေ ကြားချင်လို့ ရနိုင်ပါ့မလား၊ မပြောသေးတဲ့အတွက် အသိမပေါ်သေးလို့ အာရုံနဲ့ ဒွါရမတိုက်သေးလို့ ကြိုပြီးသိနိုင်တဲ့သဘော လုံးဝမရှိပါဘူး။

ယခုအချိန် ဘုန်းကြီးကဆက်ပြီး ပြောလိုက်ရင် အသစ်အသစ်တွေ လောင်လို့ ပေါ်လာပြီ၊ “ သိ ” သဘောတရားတွေလောင်ပြီး ပျောက်သွား ပြီ၊ လောင်ရင်းနဲ့ နောက်မှာမကျန်ခဲ့ဘူး၊ ရှေ့မှာလည်း ကြိုပြီးရှိမနေတာ သေချာပါတယ်၊ ဒီနေရာလေးမှာ နားရှုပ်တတ်လို့၊ မရှင်းမလင်းဖြစ်တတ်ကြလို့ သေချာ နားလည်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ နောက်မှာလည်း မကျန်ခဲ့ဘူး၊ ချုပ်ပျောက်သွားပြီ ရှေ့မှာလည်း မဖြစ်ပေါ်သေးတဲ့အတွက် မရှိဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။ အဲဒီအသိပညာက အရေးကြီးတဲ့ အတွက် သေချာမှတ်သား ဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃၇

ဒီနေရာမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား ပိုမိုတိုးပွားနိုင်စေရန်အတွက် သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်လေ့လာကြရအောင်၊ ဘုရားရှင် လက်ထက် မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ဒုတိယဝါကပ်ခြင်းကို ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီး ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်း သုံးတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဓန မင်းကြီး ဘုရားရှင်ကို ကိုယ့်ရဲ့သားပါလို့ ကိုယ်တိုင် ပြုစုချင်လို့ အမတ်တစ်ထောင်နဲ့ သွားရောက်ပင့်စေ ခဲ့တယ်။

အမတ်တစ်ထောင်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို ရောက်တဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်က တရားပွဲကျင်းပနေဆဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဝင်ရောက်ပြီး တရားနာကြတယ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပိုင်ရှင် ဘုရားသခင်က တရားပွဲတိုင်းမှာ တစ်ထိုင်တည်း၊ တစ်ပွဲတည်း တရားနာပရိတ်သတ် တရားပေါက်လာအောင် ဟောကြားနိုင်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဉာဏ်တော်ကြီးမားပုံကို သဒ္ဓါတရားတိုးနိုင်ကြဖို့ သင်ကြားပေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတရားပွဲမှာ အမတ်တစ်ထောင်သည် အားလုံးသစ္စာဉာဏ်မြင်ပြီး ရဟန်းပြု သွားကြတယ်။

၃၈ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

သစ္စာဉာဏ်ဝင်ပြီးပေါ်တဲ့ သဘောတရားသည် သတ္တဝါအထည် လည်းမဟုတ်ဘူး။ ယခုလောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာပဲပေါ်ပြီး ပျောက်တာပဲရှိတယ်။ တွေးသမျှလည်း အခုတွေးလို့ အခုပေါ် အခုပျောက်ပြ သွားတာပဲဖြစ်တယ်လို့ တရားပေါက်သွားကြတဲ့ အမတ်တစ်ထောင်အနေနဲ့ လောကီကိစ္စအားလုံးဖြစ်၍ ရဟန်းပြုသွားကြတယ်။ တရားနဲ့ပဲမွေ့လျော်နေတော့ ဘုရားရှင်ကို ပင့်ဖိတ်ဖို့ကိစ္စ မလျှောက်ထားဖြစ်ကြ တော့ဘူး။

ယခုတွေးလို့ ယခုပေါ်တာကို အတိတ်လို့ သမုတ်ထားလို့ အတိတ်လို့ထင်တာ အမှားကြီးဖြစ်ပါတယ်။ “သမုတ်ထားတာကို စိတ်ကအစွဲနာလာပြီးတော့ အတိတ်ထင်သွားတာသာဖြစ်ပါတယ်”။ သမုတ်တာကို အစွဲနာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် သမုတိသစ္စာ အစွဲမနာပါစေနဲ့လို့ သင်ကြားပေးကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ “သမုတိသစ္စာလည်း အစွဲမနာပါစေနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာလည်း နယ်မကျော်ပါစေနဲ့” ဆိုတဲ့ စကားကို အလေးထား မှတ်သား ကြပါ။ အမှန်တကယ် တရားရှုကွက်မှာ သမုတ်တဲ့စကားမရှိဘူး။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၃၉

မခုတိုင်တွေးခဲ့ရင် အခုပေါ်တဲ့ ရုပ်-နာမ်ပဲရှိမယ်၊ အတိတ် ရုပ်နာမ်မဟုတ်ဘူး။

အနာဂတ်ကာလအတွက်လည်း တွေးကြည့် ကြမယ်၊ တရားပွဲပြီးရင် “နေ့ခင်းအိမ်ပြန်ထမင်းစားမယ်” လို့ တွေးလိုက်တော့ အမူအရာပေါ်လာမယ်၊ ပေါ်လာတဲ့ အမူအရာသည် အခုပေါ်တဲ့ ရုပ်-နာမ်ပဲ၊ အနာဂတ် လုံးဝမဟုတ်ဘူး၊ သမုတ်ထားတဲ့ အနာဂတ်ဖြစ်တယ်။

ပရိတ်သတ်အားလုံး လက်ရှိထိုင်နေရင်း မနေ့ညက အိပ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းပြန်တွေးမယ်၊ အမူအရာပေါ်လာမယ်၊ ပေါ်လာတာသည် အခုပေါ်တဲ့ ရုပ်-နာမ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ အခုပေါ်တာဖြစ်၍ အတိတ်က ရုပ်-နာမ်ခန္ဓာလုံးဝ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုပေါ်ရင်းနဲ့ ပျောက်တာပဲရှိတယ်၊ သမုတ် အရှိသာဖြစ်ပြီး တကယ့်အရှိမဟုတ်ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပါ။ မနက်ဖြန် နံနက်စောစော ထမင်းတွေးရင်လည်း အခုတွေးလို့ အခုပေါ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မနက်ဖန်ရဲ့ ခန္ဓာမဟုတ်ပဲ သမုတ်ထားချက်သာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အခုတွေးလို့ အခုပေါ်တာပဲဖြစ်ပါတယ်၊ မနက်ဖန်ရဲ့ ခန္ဓာမဟုတ်ပဲ သမုတ်ထားချက်သာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အခုတွေးလို့ အခုပေါ်ပြီး ပျောက်တာပဲ ရှိပါတယ်။

၄၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

အဲဒီအသိတွေကို “ အလုပ်ခွင်မှာသုံးပါ။ လောက သမုတိနယ်မှာ သွားမသုံးနှင့်။ မနက်ဖန်မရှိဘူးလို့ နယ်ကျော်မသွားပါစေနှင့်” လောကီနယ်ပယ်မှာ အားလုံး သမုတ်တာတွေသာဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်။ အဖေဆိုတာ သမုတ်တရားဖြစ်လို့ မရှိဘူးသွားမလုပ်ပါနှင့်။ အမေမရှိဘူးလို့ သွားမလုပ်ပါနှင့်။ ယောက်ျားမိန်းမ မရှိဘူးလို့ သွားမလုပ်ပါနှင့်။ နယ်မကျော်ရတာကို သဘော ပေါက်ထားရမယ်။ အသိပညာဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထတရားကို ရှုလျက် အလုပ်ခွင်မှာပဲ သုံးစွဲဖို့ သိနေရမယ်။ လောကီ နယ်မှာ သုံးတဲ့အခါ နယ်ကျော်ပြီးမသွားဖို့လိုပါတယ်။ တချို့က နယ်ကျော်လို့ မှားကုန်ကြတာတွေ အများကြီး တွေ့ရတယ်။

တကယ့်အရိုကို တရားရှုမှတ်တဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာသာ အသုံးချရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လောကီနယ်ပယ်ဖြစ်တဲ့ လူ့လောကမှာတော့ သမုတိသစ္စာကို သုံးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အခေါ်အဝေါ်သုံးရမယ်။ ရိုသေမှုရှိရမယ်။ အရှက်အကြောက်ရှိရမယ်။ တချို့မှားနေတာတွေ ရှိနေကြတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ငယ်ငယ်က တွေ့ကြုံခဲ့ရဘူး တယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ ဆရာတော်က

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၄၁

တပည့်တွေကို ပရမတ္ထသစ္စာသဘော ဆုံးမသင်ပြ ထားတော့ တပည့်အချင်းချင်းရန်ဖြစ်တာကို မြင်ပြီ။ ဆရာတော်ကို ဘယ်လိုလျှောက်သလဲဆိုရင် “ဓာတ်ကောင် ဓာတ်ကောင်ချင်းရိုက်ကြတာ၊ အာပေါတွေ ယိုစီးကုန်ပြီ ဘုရား” လို့ ကြားခဲ့ဘူးတယ်။ ယောက်ျား မိန်းမ မရှိဘူး၊ ဓာတ်ကောင်တွေသာ ဖြစ်တယ်လို့ လောကနယ်ပယ် အထိ နယ်ကျော်လွန်တာ တွေ့ဘူးတယ်။

နယ်ကျော်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ တချို့က သက်သက်လွတ် စားတယ်။ အရက်နဲ့ ပဲကြီးလှော် အမြီးနဲ့သောက်တယ်။ အရက်က အာပေါဖြစ်တဲ့အတွက် သက်သက်လွတ်ဆိုပြီး နယ်ကျော်တဲ့လုပ်ရပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့နယ်ကျော်တဲ့ နေရာမှာ ကိုယ့်အိမ်မှာ တောင် ဘုရားစင်မထားတဲ့ အထိ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုမလုပ်သင့်ဘူး။ နယ်မကျော်မိဖို့ သတိထားကြပါ။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည်ပင်လျှင် နယ်မကျော်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျေးဇူးရှင် မိထွေးတော်ဂေါတမီ ခန္ဓာဝန်ချတဲ့အခါမှာ ကိုယ်တော်တိုင် ဈာပနပွဲ ကျင်းပ ပူဇော်ပေးခဲ့တယ်။ လိုအပ်တာတွေ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ တရားပွဲကျင်းပနေတဲ့အချိန်မှာ ပရိတ်သတ်

၄၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

အများကြီးရှိတယ်။ ဘုရားရှင်က ပရိတ်သတ်နေရာယူတဲ့ နေရာမှာ ရှေ့မှာက ရှင်ဘုရင်၊ မူးမတ်တွေ၊ သူဌေးတွေ ရှိတယ်။ နောက်မှာက သူဆင်းရဲတွေ ရှိနေတာကို ဆင်းရဲသားတွေ ရှေ့ကိုတက်လာ၊ ရှင်ဘုရင်နဲ့သူဌေးတွေ နောက်ဆုတ်ပြီး တရားနာလို့ မပြောခဲ့ဘူး။ နယ်ကျော်ပြီး မညှိခဲ့ဘူး။ ညှိလိုက်ရင် ပြောင်းပြန်တွေ ဖြစ်ကုန်မှာဆိုတော့ သူ့ကံနဲ့သူဖြစ်ပေါ်တာကို ဒီအတိုင်းထားပြီး နယ်မကျော် ခဲ့ဘူး။

တပည့်သားရဟန်းတွေ နယ်ဝေးကကြွလာတာ တွေ့ရင်လည်း ဘုရားရှင်က “ချစ်သားဘယ်ကလာသလဲ” “ကျန်းမာရဲ့လား” “စားရေး ဝတ်ရေးအဆင်ပြေရဲ့လား” လို့ မေးပါတယ်။ တချို့ကတော့ နယ်ကျော် ပြီးစကားမပြောပဲ ငြိမ်နေတယ်။ ရင်ထဲမှာတော့ အတွေးစကားတွေ ဗွက်ထနေပြီး ပါးစပ်ကသာမပြောပဲ နေတာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလို အပြုအမူကလည်း မမှန်ကန်ဘူး။ နယ်ကျော် နေတယ်။ နေကောင်းကြရဲ့လား၊ အဆင်ပြေကြရဲ့လား မေးမြန်းပြီး ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ဆက်ဆံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရားရှင်သည်ပင် ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် နှုတ်ဆက်တဲ့ အတွက် မေတ္တာစိတ်အပြည့်နဲ့ စိတ်ကြည်လင်အောင်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၄၃

ရဟန်းတော်တွေအနေဖြင့် ဒကာတွေကို ပြောကောင်း
ပါတယ်၊ နှုတ်ဆက်ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ လာဘ်လာဘ
အတွက် ငဲ့ပြီး တမင်သက်သက် ဖားတာမျိုးတော့
မလုပ်ရဘူးပေါ့၊ နယ်မကျော်ရဘူး မှတ်သားထားကြပါ။

အလုပ်ခွင့်မှာတော့ တစ်ကယ့်အရှိ ပရမတ္ထသစ္စာ
ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိနေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ယောက်
တည်းရှုပြီဆိုလို့ ရှိရင် ကာလတကယ်မရှိတော့ဘူး၊
ပေါ်လာတဲ့ “သိ” သဘောလေးက “ကျွန်တော်ပစ္စုပ္ပန်”
လို့ အော်မသွားဘူး ပေါ်ပြီးရင် မြဲမလား၊ ပျောက်မလား၊
ပျောက်သွားမယ်၊ ချုပ်ငြိမ်းပြသွားမှာဖြစ်တဲ့အတွက်
ယခုပစ္စုပ္ပန်လည်းမတင်ဘူး၊ ပေါ်ပြီးပျောက်သွားတာကို
ကြည့်ပြီး ပျောက်သွားတာပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ
လိုက်တာသည် အမှန်ကြံ့စည် တာဖြစ်တယ်၊
“ရှေ့ကဖြစ်ပျက်၊ နောက်ကမင်” ဆိုတဲ့ စကားနဲ့အညီ
သွားရမှာဖြစ်တယ်၊ (အသစ်အသစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွား
သမျှမှာ အသစ် အသစ်နောက်ကနေ ချုပ်ငြိမ်းပါတယ်)လို့
ကြည့်တဲ့အခါ ရှေ့က ဖြစ်ပျက် နောက်ကမင် နဲ့ညီမယ်၊
အဲဒါဆိုရင် ကာလသုံးပါးက လုံးဝလွတ်ပြီ၊ ဉာဏ်ထဲမှာ
အမြင်ရှင်းကြရဲ့လား၊ စကားပြောဆဲ၊ တွေးဆဲ၊ ကြားဆဲ

၄၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ကာလပဲရှိတယ်။ နောက်မှာ ရှေ့မှာမရှိဘူး၊ ရှိတာ ထင်ရင်မှားမယ်။

တွေးရင်းပျောက်တာပဲရှိမှာ ဖြစ်တယ်၊ တွေးလိုက်-ပျောက် သွားမှာပဲ၊ သဘောပေါက်ကြရဲ့လား၊ အဲဒါဆိုရင် တကယ်ရှိတာသည် ခန္ဓာငါးပါးက အသေးဆုံးအချိန်မှာ တစ်ခုပေါ်-တစ်ခုပျောက်ပဲရှိတယ်၊ အဲဒါကို မိုးကုတ် ဆရာတော်ကြီး ဖွားသေ-သေတယ်လို့ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့တယ်။ အခုမွေး-အခုသေပဲလို့ နားလည်ကြပါ။ ဒီမှာတင်ပေါ် ဒီမှာတင်ပျောက် ဖြစ်လို့ ဖွားသေ-သေတာ ဖြစ်တယ်၊ သေပြနေတာပဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါကို အပြီးသတ်သေတယ် လို့ ခေါ်တယ်၊ ဘဝတစ်ခုလုံးအပြီးသတ်သေသွား တာဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်၊ သေချာစဉ်းစားကြပါ။ ဘဝအစိတ် အပိုင်းတစ်ခု သေသွားတာမဟုတ်ဘူးနော် ဘဝတစ်ခုလုံးသေတာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒါမြင်နိုင်ရင် စဉ်းစားကြည့်နိုင်ပြီဆိုရင် တရားကို လိုက်နိုင်ပြီလို့ မှတ်ပါ။

ဥပမာတစ်ခုနဲ့ ထပ်ရှင်းပြမယ်၊ လူတစ်ယောက် သည် သမုတိသစ္စာအားဖြင့် တကယ်သေမယ်ဆိုတဲ့ အခါမှာ လူတစ်ယောက်ကို ဆရာဝန်က စမ်းသပ်ဆေး စစ်ပြီး “ခင်ဗျားဟာ ခုနစ်ရက်ပဲ အသက်ရှင် တော့မယ်” လို့

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၄၅

ပြောလိုက်ရင် အဲဒီလူ့အတွက် ခုနစ်ရက်အတွင်း အချိန်တွေ နဲ့ပဲဆိုင်တော့မယ်၊ ခုနစ်ရက်ရဲ့ ဟိုဘက်ကအချိန်တွေနဲ့ မဆိုင်တော့ဘူး၊ ခုနစ်ရက်မတိုင်မီ အချိန်နဲ့ရော၊ လွန်ပြီး ဟိုဘက်ကအချိန်နဲ့ရော မဆိုင်တော့ဘူးလို့ မြင်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီဥပမာလိုပဲ တကယ်သေခြင်းတရားကို မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နောက်ကာလအတိတ်နဲ့ ရှေ့ကာလအနာဂတ်ကို တွေးစရာမလိုတော့ဘူး၊ ယခုတကယ် သေတာဖြစ်သောကြောင့် ယခုရှုဆဲမှာပဲ အပြီးသေနေတာဖြစ်တယ်၊ ရှေ့လဲမလိုတော့ဘူး၊ နောက်လဲမလိုတော့ဘူး။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကို ခမည်းတော်က ပင့်ဖိတ်လွှတ်လိုက်တဲ့ အမတ်တစ်ထောင်ရဲ့ အကြောင်းကို ဆက်ပြောရမယ်ဆိုရင် ယခုပေါ် ယခုပျောက်၊ ဖွားသေ- သေတာကို ရှင်းရှင်းမြင် သွားတဲ့အခါ အမတ်တစ်ထောင် သည် တရားနာရင်း နာရင်းနဲ့ ရှေ့၊ နောက် ပြတ်သွားတယ်၊ သတ္တဝါအထည်လဲပျောက်သွားတယ်၊ ပျောက်သွားတဲ့ အတွက် ဖြစ်လာရမယ့်ကိစ္စတွေလည်း ပေါ်မလာတော့ဘူး၊ တွေးလိုက်ပြန်လည်း ရှင်ဘုရင်လို့ မရှိတော့ဘူး၊ ဘုရင်မင်းကြီးက ပင့်ခိုင်းလိုက်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးကို

၄၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

တွေးလိုက်ရင်လည်း ပေါ်ပြီးပျောက်ပျောက် သွားတာ ကိုသာ မြင်နေရလို့ စကားဖြစ်မလာတော့ဘူး၊ ပရမတ္ထ သဘောက စကားမပြောဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။ အတိတ်လည်း မဟုတ်၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်ဆိုတော့ ပျောက်သွား တာဖြစ်တဲ့အတွက် တရားနာရင်း အေးအေးဆေးဆေးနဲ့ပဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ကိစ္စအားလုံးနဲ့ ပြတ်သွား တာဖြစ်တယ်။ ရဟန်းကိစ္စလည်းပြီးရော ရဟန်းအဖြစ် တောင်းခံပြီး ရဟန်းအဖြစ် အေးအေးပဲ နေကြတော့တယ်။ လွတ်မြောက် သွားကြတယ်။ စကားဖြစ်အောင် အတွေးမရှိတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ကို မပင့်ဖြစ်တော့ဘူး။ လောကီကိစ္စတာဝန်တွေကို မထမ်းဆောင်တော့ဘူး။ လွတ်မြောက်မှုနဲ့ပဲ နေတော့တယ်။ ကြောင့်ကြမဲ့ နေကြတယ်။ အရှိအရှိတိုင်းနေတော့တာ ဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်။

ပထမလွတ်လိုက်တဲ့ အမတ်တစ်ထောင် ပြန်မလာတော့ ခမည်းတော်မင်းကြီးက နောက် တစ်ထောင် ထပ်လွှပ်တယ်။ အဲဒီတစ်ထောင် သည်လည်း ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားနာပြီး ကာလသုံးပါးပြတ်လို့ သစ္စာ မြင်သွားတယ်။ ဘာတာဝန်မှ မထမ်းဆောင်တော့ပဲ

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၄၇

ရဟန္တာဖြစ်၍ ရဟန်းပြုသွားကြပြီး ဘုရားရှင်ကို မပင့်ကြတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဘုရားရှင်ကိုပင့်ဖို့ တစ်ထောင် တစ်သုတ်၊ တစ်ထောင်တစ်သုတ်နဲ့ လွှတ်တာ (၉)ကြိမ် လွှတ်ပေမဲ့ မရခဲ့ဘူး။

နောက်ဆုံးအကြိမ်မှာတော့ ကာဠုဒါယီအမတ်ကို ဦးဆောင်ပြီး လွှတ်လိုက်တယ်။ ခမည်းတော်ကြီးက ကာဠုဒါယီအမတ်ကို သားအရင်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေတော့ “သားတော်၊ သင့်ရဲ့ နောင်တော် ဘုရားရှင်ကို ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ကပိလဝတ်ပြည်ကို ရအောင်ပင့်ပေး ပါမယ်လို့ ကတိပေးပါ” လို့ တောင်းဆိုတယ်။ ကာဠုဒါယီ အမတ်ကလည်း ဘုရားရှင်ထံရောက်ရင် ရဟန်းပြုမှာကို ကြိုတင်သိမြင်ထားလို့၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ဆီကနေ “ဘုရားရှင်ကို ကပိလဝတ်ကို ကြွဖို့ ပင့်ပေးပါမယ်၊ ရဟန်းပြု ခွင့်ကိုတော့ ပေးပါဘုရား” လို့ အပြန်အလှန် ကတိကဝတ် ပြုပြီး ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို လာခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင်ထံပါး ရောက်တော့ ယခင်အမတ်များကဲ့သို့ ပဲ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားပွဲမှာ တရားဝင်နာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကာဠုဒါယီ အမတ်ဦးဆောင်တဲ့ အမတ်တစ်ထောင်လုံး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာပဲ။ ရဟန်းပြုပြီး တစ်ဝါတွင်းလုံး

၄၈ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ဘာမှမလျှောက်ဖြစ်ပဲ ငြိမ်ကျသွားတယ်။

ကာဠုဒါယီအမတ်သည်လည်း ခန္ဓာငါးပါးသည် ပေါ်ပြီးပျောက်တဲ့ “ သိ ” သဘောသလျှင် ဖြစ်တဲ့ သဘောတရားဆိုတာကို သိသွားတယ်။ ရှေ့ကိုလည်း တွေးလို့မရဘူး၊ ယခုပေါ် ယခုပျောက်ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ပြန်တွေးတော့လည်း ယခုပေါ်၊ ယခုပျောက်ဖြစ်တဲ့ အတွက် သတ္တဝါ၊ အထည်ရှာမရလို့ တင်းဖွဲ့ပြီးပြောစရာ စကားလည်း မရှိတော့ဘူး၊ လောကီဇောတွေ အကုန်ကျပြီး လွတ်မြောက် သွားတယ်။ ငြိမ် သွားတာဖြစ်တယ်။ သို့သော်လည်းပဲ မင်းကြီးထံမှာ ကတိစကားပေးခဲ့တာ ရှိတော့ အပင်ပန်းခဲ ပြီး တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။

ဒီနေရာမှာ ခန္ဓာငါးပါး၏ သဘောတရားသည် ရုပ်၊ နာမ်ပေါင်းပြီး လောင်ကျွမ်းပေါ်ပေါက်တာဖြစ်၍ ဒီသဘောတရားသည် အထင်မှားနဲ့ ဆက်တွေးရင် ပိုပြီးလောင်ရမယ်။ အတိတ်ကိုလုပ်ကြံပြီးတွေး ရတော့ ဆက်ပြီးလောင်တယ်။ လောကီဇောတွေကြွလာရတယ်။ သီးသန့် အလောင်ခဲပြီးတော့ တာဝန်ထမ်းဆောင် ရတာဖြစ်တယ်လို့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ဘုရားရှင်က လည်း ကာဠုဒါယီရဟန်းသည် လောကီသတ္တဝါများ

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၄၉

အကျိုးအတွက် မေတ္တာအပြည့်နှင့် အခြေခံပြီး အပင်ပန်းခံပြီး၍ အထူးလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်တာကို သိရှိလို့ ဆိတ်ဆိတ်နေပြီး လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံခဲ့တယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွချီရာမှာ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ကွာဝေးလို့ နှစ်လကြာမြင့်တဲ့ ခရီးစဉ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကြွချီတဲ့အခါ ကာဠုဒါယီရဟန္တာကြီးက ကောင်းကင်ခရီးက ကြွ ပြီး ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကို “ ဒီကနေ့ဖြင့် ဘယ်ကိုရောက်ပြီ” လို့ ပထမနေ့မှာပဲ ကပိလဝတ်ပြည်ကို သတင်းပို့တယ်။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး က ရဟန္တာကြီး ကောင်းကင်ကနေ ပျံပြီးကြွလာတာကို မြင်ရတော့ ဝမ်းသာအားရနဲ့ အံ့ဩကြီးစွာ လက်အုပ်ချီပြီး လျှောက်ထားပါတယ်။ “အရှင်ဘုရားလိုပဲ သားတော် ဘုရားရှင်သည် ကောင်းကင်ယုံနိုင်သလား၊ တန်ခိုးကြီး ပါရဲ့လား” လို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကာဠုဒါယီ ရဟန္တာကြီးက “ မင်းကြီးကျွန်ုပ်၏ တန်ခိုးသည် ဘုရားရှင်ရဲ့ ခြေမှုန် လောက်တောင် မရှိပါဘူး၊ ယုံနိုင်တာပေါ့” လို့ ပြန်ဖြေလို့ မင်းကြီးမှာ များစွာပီတိဖြစ်သွားတယ်။

၅၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

“ခရီးစဉ်အတွက် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဒီကဆွမ်းလာအလှူခံပြီး ဆက်ကပ်ပေးပါဘုရား” လို့ လျှောက်ထားခဲ့တယ်။

မင်းကြီးရဲ့လျှောက်ထားချက်အရ ကာဠုဒါယီ မထေရ်သည် ဘုရားရှင်ကြွချီလာတဲ့ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး နေ့စဉ် ကပိလဝတ်နန်းတော်က ဆွမ်းကို သွားရောက် အလှူခံပြီး ဘုရားရှင်ကို ဆက်ကပ်ခဲ့ပါတယ်။ ရဟန္တာများ အဖို့ လွတ်မြောက်မှုနဲ့ နေချင်ကြတာဖြစ်ပေမဲ့ ကာဠုဒါယီ မထေရ်သည် သက်သက်အပင်ပန်းခံ တာဝန်ယူခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအတွက် ဘုရားရှင်က ကာဠုဒါယီမထေရ်ကို ဆွေမျိုးတွေကို ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားအောင် ဆောင်ရွက်တဲ့ နေရာမှာ အထူးချွန်ဆုံး ဧတဒဂ် ဘွဲ့ကို ပေးအပ်ခဲ့ပါတယ်။ တာဝန်အပိုထမ်းဆောင်နိုင်၍ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။

တရားယောဂီအားလုံးသည် တကယ်အရှိက ယခုပေါ်ယခု လောလောဆယ်ပဲ ချုပ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ကြပါ။ ရှေ့ကာလ၊ နောက်ကာလမှာ ချုပ်ငြိမ်းမှု မရှိဘူးလို့မှတ်ပါ။ ဒီအတိုင်းသာ ရှင်းရှင်းလေး သိမြင်လိုက်ရင် ပူစရာမရှိနိုင်တာ သေချာပါတယ်။ ဥပမာ-

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅၁

မိမိရဲ့အင်မတန်ခင်မင်တဲ့ သေဆုံးသွားပြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ကို တွေးကြည့်လိုက်ပါ။ တွေးလိုက်ရင် အရိပ်ပဲ ပေါ်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပေါ်လာတဲ့အရိပ်က “ကျွန်တော်ခင်ဗျားနဲ့ အခင်မင်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘယ်သူဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြောမသွားဘူး၊ ပျောက်ဖို့ပဲ ပေါ်တာဖြစ်တယ်လို့ သိလိုက်ရင် ရှေ့ကိုအတွေးဆက်ဦးမလား၊ အတွေးမဆက်ခဲ့ရင် သတိရလို့ ဝမ်းနည်းမျက်ရည် မကျတော့ဘူး၊ နှုတ်ကလည်း စကားသံထွက်မလာဖြစ်တော့ဘူး၊ နောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခုအနေနဲ့ မိမိရဲ့ ရှေ့ဆောင်ရွက်ရမယ့် တာဝန်တွေ လုပ်စရာရှိတာတွေကို တွေးလိုက်ပါအုံး၊ တွေးရင် ပေါ်လာမယ်၊ ပေါ်ပြီးအမြဲပဲပျောက်သွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် မဆက်ရင် ဇောလည်းကြွမလာတော့ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသည် ကြောင့်ကြမဲ့ နေလို့ ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အင်မတန်အေးတဲ့ တရားတော် ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်မြောက်တဲ့ တရားအမှန်ပါလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ရဲရဲချကြပါ။ နားလည်သဘောပေါက်ကြပါ။

ခန္ဓာငါးပါးဆိုသည်မှာ မိမိရဲ့ ဘဝခန္ဓာတစ်ခုလုံး ဖြစ်တယ်လို့ လည်း နားလည်သဘောပေါက်ကြဖို့

၅၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

လိုပါတယ်။ ဖွားသေ- သေတယ်ဆိုရာမှာ သေတာက အပြီးသေသွားတာဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ပြီး ပျောက်တာ ဖွားပြီးသေတာသည် အဲဒီနေရာမှာပဲ အဲဒီအချိန်မှာပဲ အပြီးသေသွားတာလို့ မှတ်ကြပါ။ ပျောက်တာ၊ သေတာသည် နောက်ပိုင်းမှာ တစ်ပိုင်းတစ်စ အားဖြင့် ဘာမျှကျန်မနေခဲ့ဘူး။ ယခုချက်ခြင်း သိသမျှ ကြံစည်သမျှအားလုံးသော ခန္ဓာငါးပါးအဟောင်းတို့သည် အပြီး ပျောက်ဆုံးသွားခြင်းဖြစ်၍ ဘဝတစ်ခုလုံးပဲ သေသွားတာဖြစ်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။ အစအန ကျန်ခဲ့ခြင်း မရှိလို့ တစ်ပိုင်းတစ်စသေတာ မဟုတ်ဘူး။ အပြီးသေဖြစ်ပါတယ်။ တချို့က ခန္ဓာငါးပါးသည် မိမိဘဝရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုလောက်သာ ဖြစ်တယ်လို့ မြင်နေ ကြတယ်။ ဒီလိုအမြင်သည် မှားပါတယ်။ ယခုပေါ်ပြီး ပျောက်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး အဟောင်းသည် လုံးဝပျောက်ဆုံး သွားခြင်းဖြစ်တယ်။ အတိတ်မှာလည်း မရှိတော့ဘူး။ အနာဂတ်မှာလည်း မရှိတော့ဘူး။ အပြီးထွက်ခွာသွားတဲ့ လူလို နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာ သွားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဖွား-သေ တာလို့ မှတ်ကြပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅၃

သုံးပါးတစ်ပြိုင်တည်း မျက်မှောက်ပြုပုံ

ဆက်ပြီးလေ့လာကြမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာငါးပါး၏ သဘောသဘာဝ သည် လျှပ်စစ်လက်သကဲ့သို့ ပေါ်ပြီးရင် ပျောက်တယ်၊ ပေါ်ခြင်းသည် ပျောက်ဖို့ပေါ်ခြင်းသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူ့ရဲ့နိယာမတရား ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းခြင်း နိယာမသည် သဘာဝတရားဖြစ်တဲ့ အတွက် သီးသန့်ရှုစရာမလိုဘူး၊ ဘုရားရှင်လဲ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ တွေ့မြင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ခန္ဓာနိရောဓဆိုသည်မှာ ခန္ဓာချုပ်ခြင်း သဘောတရားဖြစ်ပြီး သဘာဝတရားဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာနိဗ္ဗာန်၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်

ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ပြီး ချုပ်ပျောက်ခြင်းကို နောက်စိတ်ကအမြင်မှားလို့သာ သတ္တဝါ၊ အထည်ထင် လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါ ဒိဋ္ဌိနဲ့ မာနပေါင်းပြီး တဏှာလိုက်ပြီး ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအထင်မှား အမြင်မှားတွေကို ကိလေသာလို့ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ အထင်မှား အမြင်မှားတွေသည် ကိလေသာဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာ ချုပ်တာကို မြင်နိုင်ရင်တော့ ကိလေသာ မရှိတော့ဘူး။

၅၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ပြီး ချုပ်တာကို နောက်စိတ်က အမှန်အတိုင်း ကြံစည်တဲ့အတွက် ခန္ဓာချုပ်တာတွေ့ရမယ်။ ကိလေသာ မပေါ်လို့ ကိလေသာနိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပြီးတော့ ခန္ဓာချုပ်တာ ကိုလည်းမြင်၍ ခန္ဓာမရှိတာ သိလိုက်တော့ ခန္ဓာ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်မယ်။ ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၍ ခန္ဓာချုပ်ခြင်းသည် တဏှာမရှိသောကြောင့် ရှေ့ဆက်တွေ့စရာမလို၊ လုပ်စရာ မလိုတဲ့အတွက် အမူအရာမပေါ်တော့ဘူး။ သင်္ခတမရှိ တော့တဲ့အတွက် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်တည်း နိဗ္ဗာန်သုံးခု တစ်ပေါင်း တည်း တဒင်္ဂမျက်မှောက်ပြုတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။

နံပါတ်သုံးအဖြေကို ရှင်းလင်းသင်ပြမှုအတွက် အားလုံးသဘော ပေါက်ကြပြီလား။ “ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာနိဗ္ဗာန်၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို တစ်ပြိုင်နက် မျက်မှောက်ပြုရမည်ငါ့ရှင်” ဆိုတဲ့အဖြေကို ရှင်းပြီလို့ မှတ်ကြပါ။

ဥပမာတစ်ခုထပ်ပြောပြမယ်။ ဈေးသွားဝယ်စရာ ရှိတယ်လို့ တွေးလိုက်ပါ။ အမူအရာတွေပေါ်လာမယ်၊ ပေါ်လာတာကို နောက်စိတ်က ကြည့်တော့ မမြဲတာ ပျောက်တာကိုတွေ့မယ်။ ပျောက်သွားရင် သတ္တဝါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅၅

အထည် မလာတော့ဘူး၊ တစ်ပြိုင်နက် ခန္ဓာချုပ်လို့ ခန္ဓာနိဗ္ဗာန် ဖြစ်မယ်၊ ပြီးတော့ ကိလေသာလာတာလဲ မတွေ့ရတဲ့အတွက် ကိလေသာ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်မယ်၊ သတ္တဝါ အထည်ထင်ရင်တော့ ဈေးရုံကြီးရယ်၊ ဝယ်မယ့် ပစ္စည်းတွေရယ်ပေါ်လာပြီး ဒိဋ္ဌိ၊ မာနနဲ့ တဏှာပါလာမယ်၊ ကိလေသာ ဖြစ်မယ်၊ ပေါ်ပြီးပျောက်တာမြင်ရင်တော့ ကိလေသာမရှိတဲ့ ကိလေသာ နိဗ္ဗာန်ပေါ်မယ်၊ ကိလေသာမရှိတော့ ဇောတွေမကြွတော့ဘူး၊ အမူအရာ တွေ၊ ပြုပြင်တဲ့ သဘောတရားတွေ မလာတော့တဲ့အတွက် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ပါ တဒင်္ဂတစ်ခါတည်း ပြီးသွားပြီလို့ နားလည်ကြပါ။

လောကမှာ ကိုယ်မနှစ်သက်တာ၊ မနှစ်မြို့တာ၊ မလိုအပ်တာတွေကို အဲဒီရှုမှတ်နည်းနဲ့ ဖြတ်ပစ်လိုက်ရမယ်၊ လောကီရေးရာ ခန္ဓာတာဝန်နဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ ရှိရင်တော့ ဖြတ်သန်းခွင့်ပေးရမယ်။ ကိုယ့်ကိုစကား လာပြောလို့ ပြောတဲ့စကားထဲမှာ ကိုယ့်အတွက် လိုအပ်ရင် နှလုံးခဏသွင်းလိုက်ပြီး တာဝန်ထမ်းလိုက်ဖို့ ဆိုလို တာဖြစ်ပါတယ်၊ မလိုအပ်တဲ့စကားတွေဆိုရင်တော့ ဘာပဲပြောပြော၊ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော ကြားသိစိတ်

၅၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ကိုပေါ်ပြီး ပျောက်တာပဲလို့ ရှုပစ်လိုက်ပါ။ ရှုပစ်လိုက်ရင် နိဗ္ဗာန်သုံးမျိုးလုံး တစ်ခါတည်းပြီးသွားတယ်လို့ မှတ်ကြပါ။

ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာနိဗ္ဗာန်နှင့် အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ပေါ်ရာမှာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာဇော ကြွမလာတဲ့အတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ဇောမကြွ လေတော့လုပ်စရာမပေါ်လာတဲ့အတွက် ငြိမ်းအေးနေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တခါတည်း တရားကိစ္စပြီးသွားနိုင်တယ်။ မလိုအပ်ရင် ရှုပစ်လိုက်ပါ။ သုံးတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ လူ့လောက တာဝန်ရှိရင်လည်း တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ဖို့ ဖြတ်သန်းခွင့်ပေးလိုက်ပါ။ သို့သော် တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ နေရာမှာလည်း အမှုအရာပျက်နဲ့ သွားရမယ်လို့ အကြမ်း မှတ်ခဲ့ကြပါ။

နံပါတ်သုံးမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို ရှင်းလင်း ချက်နဲ့ပတ်သက်လို့ သဘောပေါက်ကြပြီလို့ ထင်ပါတယ်။ ယခုသင်ခဲ့တဲ့ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ငြိမ်တဲ့အချိန်မှာ အတိတ်ခန္ဓာလည်းမရှိဘူး၊ အနာဂတ်ခန္ဓာလည်းမရှိဘူး၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာလည်းမတင်ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် ကာလသုံးပါး လွတ်သွားပြီ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅၇

ဖွား-သေ သေခြင်း

ခန္ဓာ၏သဘောတရားသည် သူ့ရဲ့ပင်ကိုယ် သဘောတရားကိုက ပေါ်ပြီးချုပ်မယ်၊ မမြဲဘူး၊ ပေါ်လာခြင်း သည် ဘာအတွက်လဲလို့ကြည့်ရင် ပျောက်ဖို့ဖြစ်တယ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သေဖို့ဖြစ်တယ်၊ မွေး-သေ သေဖို့ ဖြစ်တယ်၊ ပေါ်ပြီးမှ ချုပ်သည့် သဘောတရားသည် ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။

ယခုတရားစခန်းမှာပြောတဲ့ စကားတွေကို နားထောင်ကြည့်ပါ။ ကြားရင်ပြောရင်းနဲ့ “ သိ ” သဘော တရားတွေပေါ်လာတယ်၊ ပေါ်ခဲ့တဲ့ ခန္ဓာတွေသည် ချုပ်ကုန်တယ်၊ အဲဒီ “ သိ ” သဘောတရားတွေကို ပြန်လို ချင်လို့ မရတော့တာ သဘောပေါက်ကြရဲ့လား၊ ဘယ် တော့မှ ပြန်မလာတော့ဘူး၊ စိတ်ရော ရုပ်ရော ချုပ်သွားပြီ၊ မျက်တောင်တစ်ခတ် ကာလမှာ စိတ်ဘက် ကုဋေတစ်သိန်း ကျော်နှုန်းနဲ့၊ ရုပ်ဘက်က ကုဋေငါးထောင်ကျော်

၅၈ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

နှုန်းနဲ့ပေါင်းပြီး လောင်သွားတာဖြစ်တယ်။ ပြန်မလာတော့ဘူး။ မျက်တောင်တစ်ခတ်ကာလမှာ အများကြီးကုန်သွားပြီ။ ဘယ်သောအခါမျှ ပြန်မရတော့ဘူးလို့ သဘောပေါက်ကြပါ။

နံနက်ပိုင်းက အမူအရာတွေကို ပြန်လိုခဲ့ရင် မရနိုင်တော့ဘူး။ နံနက် ပေါ်ခဲ့တဲ့ အမူအရာတွေကို ပြန်တွေးမယ်၊ ထပ်တွေးမယ်ဆိုရင် အဟောင်းပေါ်မလား၊ အသစ်ပေါ်မလား၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အသစ်ပဲပေါ်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အသစ်ပေါ်တာကလည်း ပျောက်သွားတာ၊ သေသွားတာဖြစ်တယ်။ အပြီးသေသွားတာဖြစ်ပါတယ်။ ယခုပြောင်းရင်းနဲ့ပဲ အပြီးသေနေတာဖြစ်တယ်။ နောက်ထပ် ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာဘူး။ ဆုံးရှုံးပျောက်ကွယ်သွားတာဖြစ်တယ်။ မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ တွေးရင်းကြံရင်း အကုန်လုံး အပြီးသေသွားတာဖြစ်တယ်။ ရှိကိုမရှိတော့ဘူး။ အပြီးတိုင် ထွက်ခွာသွားတဲ့ လူတစ်ယောက်က နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာ သွားသကဲ့သို့ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွားပြီးမှ ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာတော့ဘူးလို့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။

အဲဒီအချက်ကို သဘောပေါက်ရင် ကာလသုံးပါး

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၅၉

လွတ်တဲ့အပြင် အဲဒီအချိန်မှာ ခန္ဓာပေါ်ပြီး ချုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်လို့ ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်ဖြစ်တယ်။ အထင်မှား အမြင်မှားတွေ မလာသောကြောင့် ကိလေသာနိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရောက်ပြီ။ အဲဒီ နေရာမှာ အမူအရာဖြစ်အောင်တွန်းပို့တဲ့ ဇောမလာဘူး။ ပြုပြင်တဲ့ သဘောမလာတဲ့အတွက် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ဖြစ်လို့ တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ပေါင်းတည်းနိဗ္ဗာန် သုံးခုလုံး တစ်ခါတည်း တဒင်္ဂပြီးသွားတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ် ချက်ချကြပါ။

“ သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်တည်း ဆိုက်ရောက်ပုံ ”

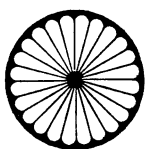
သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်နက်ဆိုတဲ့ အပိုင်းမှာ နက်နဲလာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်က ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒုက္ခ= ဆင်းရဲ၊ သစ္စာ=အမှန်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရလို့ ဒုက္ခသစ္စာသည် ဆင်းရဲအမှန်လို့ မှတ်ကြပါ။ ရိုးရိုးသာမန်ဆင်းရဲတယ်လို့ မထင်ပါနဲ့။ အလွန်ဆင်းရဲတာပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ကျဖို့လိုပါတယ်။

အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကျဖို့ နဲနဲခက်ခဲလာပြီ တရားပွဲမှာ နားက ကြားရတဲ့ ကြားသိစိတ်နဲ့ ကြံသိစိတ်တို့သည်

၆၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ခန္ဓာငါးပါးကိုဖြစ်စေ နိုင်တယ်လို့လည်းသိပြီ၊ ဖွား-သေ
 သေတာမှန်းလည်း သိခဲ့ပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲပါတယ်လို့
 ခံစားမိရဲ့လား လို့မေးရင် ဆင်းရဲတယ်လို့ မထင်ကြသေး
 ဘူး၊ ဆင်းရဲလို့မထင်သေးတဲ့အတွက် သစ္စာဉာဏ်
 မရောက်သေးဘူး၊ မမြင် သေးဘူးလို့မှတ်ပါ၊ ဆင်းရဲလို့
 မြင်မှသစ္စာဉာဏ်ဖြစ်မယ်၊ အဲဒီအတွက် ထပ်ဖြည့်ပြီး
 သင်ကြရမယ်။

ခန္ဓာငါးပါးသည် “ ဆင်းရဲအမှန်” ဖြစ်ခြင်း

ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်းရဲအမှန်မြင်နိုင်ရေးအတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အနက်လေးခုနဲ့ ရှင်းလင်းဟောကြား ခဲ့ပါတယ်။ ဆင်းရဲအစစ်ရဲ့သဘောတရားသည် နှိပ်စက်တဲ့သဘောတရား ရှိသောကြောင့် “ ပိဋန” ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုရမယ်။ “ပိဋန” = နှိပ်စက် သောသဘောဖြစ်ပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ သိပ်မနီးသေးဘူး၊ မဂ်နဲ့ဖိုလ်နဲ့ မနီးသေးဘူးလို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း အမိန့်ရှိခဲ့ပါတယ်။ နောက် အနက်တစ်ခုက ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိတဲ့ အတွက် “ ဝိပရိဏာမ” သည် ဆင်းရဲခြင်းပဲလို့ ဟောကြား ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအနက်ကလည်းမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နဲ့အနီးဆုံး တရားမဟုတ်သေးပါဘူး၊ နောက်အနက်တစ်ခုကတော့ “ သင်္ဘာပြုပြင်ခံရခြင်း” ဖြစ်တယ်။ ပြုပြင်ခံရခြင်း

၆၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ဆိုရာမှာလည်း ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ (၄)မျိုး ပေါင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ တိုးလောင်တယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံ လျော့လောင်တယ်၊ အတိုးအဆုတ် ရှိတယ်၊ ဆင်းရဲလို့ ပြောသော်ငြားလည်း သင်္ခတသည် နိဗ္ဗာန်နှင့် အနီးဆုံးမဟုတ်သေးဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။

နောက်ဆုံးအနက်ဖြစ်တဲ့ “ သန္တာပဋ္ဌ ” မီးလို့ခေါ်တဲ့ ဆင်းရဲခြင်း သည် မဂ်ဖိုလ်နဲ့ အနီးဆုံးတရားဖြစ်ပါတယ်။ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဒါတွေကို အကုန် မြင်ပြီး အသေးစိတ်ပြန်လည်ဟောကြားနိုင်ခဲ့တယ်။ သန္တာပဋ္ဌမီး” လို့ မြင်မှသာ ဆင်းရဲဆိုတာပေါ်မယ်။ အဲဒီလိုမြင်မှ ရှုမှ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်မှာလို့ မှတ်သားကြပါ။

အဲဒီလိုမြင်နိုင်ဖို့ ဥပမာတစ်ခုပြောမယ်။ သားသမီး (သို့မဟုတ်) အမျိုးထဲက တစ်ဦးတစ်ယောက် သေတယ် ဆိုပါတော့၊ သေသူရဲ့လက်ရာ ခြေရာ၊ အမူအရာတွေ ပြန်တွေးကြည့်မိတိုင်း ရင်မှာပူနေမယ်၊ ပုံလေးတွေ ဖော်ဖော်ပြီး ပူလောင်ခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါးမီးဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးရဲ့ ရဟန်းအမတ်တစ်ယောက် ဖြစ်ပျက်ခဲ့တာ ကြုံဘူးတယ်။ သူက မူလက ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးပဲ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၆၃

နယ်မှာ တရားစခန်းဖွင့်ပြီး ကျောင်းပြန် ရောက်တော့ ကျောင်းမှာရောက်နေတဲ့ ရဟန်းအမကို ပိန်လှီနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဘုန်းကြီးက “ ဘာအပူတွေဖြစ်နေလဲ” လို့ မေးလိုက်တော့ “ အရှင်ဘုရားတပည့် လေးသေသွား ပြီဘုရား” လို့ ဖြေရင်းငိုတော့တာပဲ။ သေတဲ့ကလေးမလေး က အသက် (၂၀) လောက်ရှိပြီး တရားလည်း ဝါသနာ ပါတယ်။ ရောဂါသည်ဖြစ်ပေမဲ့ တရားအားထုတ်ပြီး သေတာဖြစ်တဲ့အတွက် အသေကောင်းပဲ။ မိခင်ဖြစ်သူ ကတော့ နှမြောမိမှားပြီး ငိုနေတာကိုတွေ့တော့ ဘာလို့ ပိန်တာလဲလို့ စဉ်းစားမိပြီး သဘောပေါက် မိတယ်။

မိမိသန္တာန်မှာ လောင်တဲ့နေရာက ခြောက်နေရာ ရှိတယ်။ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဖြစ်တဲ့ ခြောက်ဒွါရ ရုပ်-နာမ်ပေါင်း ပြီးလောင်တယ်။ လောင်ကျွမ်း မှုနှုန်းက မျက်တောင်တစ်ခတ်ကာလမှာ ရုပ်ဘက် ကုဋေပေါင်း ငါးထောင်ကျော်၊ စိတ်ဘက်ကုဋေပေါင်း တစ်သိန်းကျော် လောင်သွားတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလောင်တဲ့ နေရာကို အသစ်အစား ထိုးမှု ဖြစ်ပေါ်ပေးရတယ်။ အစားထိုးမှု မရှိရင် အားလုံးပျက်စီးကုန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ပထမကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့

၆၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ပိုးတွေစားပစ်တယ်။ ရိုးရိုးကိုယ်ပေါ်မှာ ချွေးပျံ့ပြီး မီးလောင်တာရယ်။ ဒွါရတွေဆီ အသစ်အသစ် ပျက်စီးတာတွေကို အစားထိုးသလို ရိက္ခာပို့ရတာရယ်။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ် စွန့်ပစ်တာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စားတဲ့ အာဟာရကို အစာအိမ်ကချက်ပြီး ပို့ရတာဖြစ်ပါတယ်။

ရွာကြီး (၆) ရွာမီးလောင်ကျွမ်းခြင်း

ဒွါရ (၆) ပါးကို ဥပမာအားဖြင့် ရွာတစ်ရွာစီ သတ်မှတ်လိုက်ပါ။ ရွာ(၆)ရွာမှာ ခန္ဓာငါးပါး မီးလောင်ကျွမ်းနေတယ်။ ရွာသားတွေအတွက် ထမင်းထုပ်ပို့ပေးနေရတယ်။ ပိုပြီး မီးလောင်မှုများတဲ့ရွာကို ထမင်းထုပ် များများပို့ပေးရမှာဖြစ်တယ်။ မီးဘေးကယ်ဆယ် ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ရမယ်။ ရွာ (၆) ရွာမှာ အိမ်ခြေ (၅၀) စီပဲလောင်ရင် အညီအမျှနီးပါးပဲ ထမင်းထုပ် မျှဝေပို့ပေးစရာလိုမယ်။ တစ်ရွာမှာ ပိုလောင်ရင်တော့ ပိုလောင်ရတဲ့ရွာကို ထမင်းထုပ်ပိုးပြီး ပို့ပေးရမှာဖြစ်တယ်။ ခွဲတမ်းစနစ်နဲ့ ပို့ပေးနိုင်တဲ့အခြေအနေမှာ တစ်ရွာကို ပိုပြီးပို့ပေးရရင် တခြားရွာ (၅) ရွာမှာ ထမင်းထုပ်ရိက္ခာအရ နည်းသွားမယ်လို့ သဘောပေါက်ကြပါ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၆၅

မီးပိုလောင်တဲ့ရွာဘက်ကို များများပို့ရတဲ့အတွက် ကျန်ရွာတွေ အရ နည်းသွားတဲ့အတွက် လျော့စားရတယ်။ အာဟာရနည်းတော့ အသစ်အစားထိုးမှုလျော့သွားမယ်။ မနောဒွါရမှာ အကြိမ်ကြိမ်မီးလောင်တဲ့ အခါ အဲဒီရွာကိုပဲ ရိက္ခာပို့ရတာ ပိုများပေးရတယ်။ “စိတ်” တည်ရှိရာ ဟဒယရုပ်ကို ပို့ရတာများတော့ “ကိုယ်” ဆိုတဲ့ ဒွါရရွာကို ပို့ရမဲ့ရိက္ခာ လည်း လျော့မယ်။ မျက်စေ့ဒွါရရွာကိုလည်း ရိက္ခာလျော့ရမယ်။ အဲဒီတော့ မျက်နှာညှိုးမယ်။ နွမ်းလျမယ်။ မျက်စေ့လည်းဝေလို့ အမြင်ကြည်လင်မှု မရှိတော့ဘူး။ ရိက္ခာအရနည်းလို့ အသစ်အစားမထိုးနိုင်လို့ နားလည်အူ၊ အနံ့လည်း ခံနိုင်စွမ်းအားလျော့၊ ခံတွင်းပျက်လို့ အရသာလည်းမခံနိုင် ဖြစ်မှာပဲ။ “စိတ်ထောင်းတော့ ကိုယ်ကြော” ဆိုတဲ့စကားက ဒီနေရာမှာ ထင်ပေါ်နေတာကို တွေ့ကြရမယ်။ အားလုံးသဘောပေါက်မယ် ထင်တယ်။

စိတ်မှာလောင် ကျွမ်းမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ အနောက်နိုင်ငံ သိပ္ပံပညာရှင်များ စမ်းသပ်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ဖတ်ခဲ့ဖူးတယ်။ စမ်းသပ်မှုက ကြွက်ဖြူနှစ်ကောင် အတူတူမွေးထား ရာကနေ တစ်ကောင်ကို တိတ်ဆိတ်ပြီး အေးချမ်းတဲ့ ဆူညံမှုမရှိတဲ့

၆၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

တောထဲမှာမွေးထားတယ်။ နောက်တစ်ကောင်ကိုတော့
 ဆူညံနေတဲ့ စက်သံတဂြုန်းဂြုန်းနဲ့ စက်ရုံထဲမှာ
 မွေးထားလိုက်တယ်။ အမြင်ရော အကြားရော ရှုပ်နေတဲ့
 နေရာတစ်ခုဖြစ်တယ်။ အဲဒီကြွက်နှစ်ကောင်ကို နေ့စဉ်
 အလေးချိန်တူတဲ့ အာဟာရတူတဲ့ အစာအညီအမျှ
 ကျွေးတယ်။ ခြောက်လကြာတဲ့အခါ ကြွက်နှစ်ကောင်ကို
 အလေးချိန် ချိန်ကြည့်တော့ တောထဲမှာ မွေးထားတဲ့
 ကြွက်က အလေးချိန်နှစ်ဆပိုတိုးနေတာ တွေ့ရတယ်။
 စက်ရုံမှာ မွေးထားတဲ့ကြွက်မှာက နားကလောင်၊
 မျက်စေ့ကလောင်၊ ခန္ဓာငါးပါးမီးလောင်တာ ပိုများတော့
 အာဟာရက အသစ်သစ်တွေ ပိုအစားထိုးပေးရတဲ့အတွက်
 အလေးချိန်မတက်နိုင်တော့ဘူး။ ခန္ဓာငါးပါးသည် ‘မီး’ဆိုတဲ့
 သဘောဖြစ်တယ်လို့ ပိုပြီးပေါ်လွင်စေတဲ့ စမ်းသပ်မှု
 ဖြစ်ပါတယ်။

မျက်စေ့ရောဂါဝယ်ယူခြင်း

ခန္ဓာငါးပါးသည် ပေါ်ပြီးပျောက်ခြင်း သဘော
 ဖြစ်ရာမှာ “မီး” လောင်တဲ့ သဘောဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။
 မျက်စေ့ဒွါရက အဆင်းကို ကြည့်တဲ့အခါမှာ မြင်သိစိတ်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၆၇

ခန္ဓာငါးပါးလောင်ကျွမ်းခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာ တီဗီ
 ဗီဒီယိုတွေ ပေါ်လာလို့ လူတွေက မနားတမ်း
 ကြည့်ကြတယ်။ မနားတမ်းကြည့်ခဲ့ရင် လက်နှိပ်ဓာတ်မီး
 ကဲ့သို့သုံးပါများ ရင် အားနည်းသွားမယ်ဆိုတာ သဘော
 ပေါက်တဲ့သူများက သိမြင် ကြတယ်။ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးကို
 အသုံးပြုရင် ဓာတ်ခဲရော၊ မီးသီးပါလောင်ကျွမ်းပြီး
 သုံးပါများလာရင် ဓာတ်ခဲလည်းအားကုန်မယ်၊ မီးသီးလည်း
 ကျွမ်းမယ်။ ကြာကြာသုံးလို့မရဘူး၊ အဲဒီလိုပဲ မျက်စေ့သည်
 တီဗီမနားတမ်း စိုက်ကြည့်နေရင် မြင်သိစိတ်ရော၊ မနောမှာ
 ကြံသိစိတ်ရော အသစ်သစ် အစားထိုးရမယ်၊ ရုပ်မှာလည်း
 အစားထိုးရမယ်။ အာဟာရက အဆီဩဇာ ပို့ရာမှာ
 မျက်တောင်တစ်ခတ် ကာလလေးအတွင်းမှာ စိတ်က
 ကုဋေပေါင်းတစ်သိန်းကျော်၊ ရုပ်က ကုဋေပေါင်း
 ငါးထောင်ကျော်နှုန်း ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာဖြစ်လို့
 အစားထိုးပေးမှု မပြတ်လုပ်ပေး နေရတယ်။

မျက်စေ့မှာ လောင်ကျွမ်းမှုများလာခဲ့ရင် အသစ်
 အစားထိုးပေး နေသော်လည်း ခံနိုင်ရည်စွမ်း ရည်ထက်
 ပိုလောင်ရတော့ ကြာရင် မျက်လုံးတွေ ကြည့်လို့မကောင်း
 တော့ဘူး၊ မှန်ဝေလာမယ်၊ တီဗီပေါ်လာ တဲ့ခေတ်မှာ

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

မျက်မှန်ဆိုင်တွေကြီးပွားကုန်ကြပြီ၊ တီဗီ ဗီဒီယိုကြည့်တာ
 များလို့၊ မျက်လုံးတွေ ပျက်စီးလာတဲ့အခါ ရောဂါကုရ၊
 မျက်မှန်တပ်ရနဲ့၊ မျက်မှန်တွေပိုပေါများလာပြီး
 ကြီးပွားနေကြတာ ဘာကြောင့်လဲ စဉ်းစား ကြပါ။
 တီဗီဝယ်ခြင်းသည် မတောင်းပဲနဲ့ပြည့်တဲ့ ဆုတစ်ခုရမယ်၊
 တီဗီဝယ် တာသည် မျက်စေ့ရောဂါဝယ်သလိုပဲ ဖြစ်တာကို
 သဘောပေါက်ကြပါ။

မနောတံခါးပွင့်အောင်လောင်သောမီး

မျက်စေ့ရောဂါရတောင် မျက်စေ့မှုန်၊ မျက်စေ့
မကောင်းတဲ့အဆင့်မှာ ရပ်သွားပြီလားလို့ ထပ်ပြီးစဉ်းစား
ကြည့်ကြပါ။ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာနဲ့ကိုယ် ဆိုတဲ့
ဒွါရ (၅)ပါးမှာ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်တိုင်း စည်တီးတဲ့ ဥပမာလို
စိတ် (မနော) ဒွါရမှာ တစ်ပြိုင်နက် ခန္ဓာငါးပါးပေါ်မြဲ
ဖြစ်တယ်။ တီဗီကြည့်တော့ ရှေ့မှာဘာဖြစ်မလဲ သိချင်တဲ့
ဇောစိတ်ကြောင့် ရင်မှာတင်းမယ်၊ စိတ်မှာတင်းမယ်၊
အိပ်ရေးတွေပျက်မယ်၊ အဲဒီတော့ နှလုံးကို ထိခိုက်ပြီ၊
နှလုံးခုန်မမှန်လို့ အီး-စီ-ဂျီ ရိုက်ရ၊ စမ်းသပ်ရနဲ့ ဆရာဝန်နဲ့
အီး-စီ-ဂျီ ရိုက်စက်ပိုင်ရှင်တွေကို လုပ်ကျွေးရပြီ၊ ကိုယ်မှာက
နှလုံးရောဂါ ကျန်ခဲ့ပြီး ငွေတွေကုန်ဖြစ်မယ်၊ တီဗီဝယ်တာ
မတောင်းပဲရတဲ့ ဆုအပြင် အပိုဆုကလည်း ရပြန်ပြီလို့
မှတ်ပါ။ နှလုံးမကောင်းဖြစ်ခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါး

၇၁ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

မီးလောင်ခြင်းကြောင့်ဆိုတာ သဘောပေါက်ကြပါ။ မနောမှာ ကြံသိစိတ်နဲ့ တကွ ခန္ဓာငါးပါး မီးအဆက်မပြတ် ပြင်းထန်စွာလောင်ခြင်း ကြောင့် နှလုံးခုန်မမှန်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေ့ခေတ်အခါမှာ လူ့အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေ၊ တိုက်တွေ၊ ကားတွေက ဘယ်လိုကောင်းတာ၊ ဘယ်သူကထီပေါက်သွားလို့၊ ဘယ်သူကဖြင့် ချဲတစ်ကွက် ဘယ်လောက်ဖိုပေါက်လို့၊ ဘယ်လောက်ရ တာစသည်ဖြင့် တတ်မက်စရာတွေ၊ လိုချင်စရာတွေအကြောင်းကို အသံမျိုးစုံကြားနေကြတယ်။ ကြားသိစိတ်ကလောင်တယ်။ တခြားသူချဲ့ ပေါက်သလိုပေါက်ချင်တော့ တွေးမိလို့ လောင်တယ်။ ပေါက်သာပေါက် ခဲ့ရင်ဆိုတဲ့ ရှေ့ကိုစောပြီး တွေးမိပြန်တော့ ပိုပြီးလောင်မယ်။ ပိုလောင်တော့ နှလုံးအိမ်ပိုပြီးကြီးလာတယ်။ ပိုလောင်လို့ နှလုံးခုန်မမှန်၊ ရင်တွေကြပ်၊ သွေးတိုးရောဂါပါဖြစ်နဲ့ ရောဂါမျိုးစုံ တက်တဲ့အထိ ခန္ဓာငါးပါးမီးက လောင်ကျွမ်းမှုက ကိုယ်လုံးမှာ ရှိတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေအထိ လှည့်ပြီး လောင်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။

စိတ်မှာ ဘာကိုပဲတွေးတွေး၊ ဘာကိုပဲကြံကြံ

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၇၁

လောင်သွားတာပဲ ဖြစ်တယ်။ တကယ်ဟုတ်မဟုတ် အခုထိုင်နေဆဲတွေကြည့်ပါ။ ကိုယ်နေတဲ့အိမ်ကို အခုပုံဖော်ကြည့်ပါ။ ငါ့အိမ်ဆိုပြီး ပုံသဏ္ဍာန်လေးစိတ် မှာ ဖော်ကြည့်လိုက်မယ်။ ဖော်ရင် အဲဒီပုံသဏ္ဍာန် အမြဲနေမလား၊ ပျောက်သွားမလား၊ ပျောက်သွားတာသာဖြစ်လို့ လောင်တာသာဖြစ် ပါတယ်။ စိတ်က သူ့ကို ချီးမြှင့်လိုက်သလိုပဲ ဆွဲလိုက်တော့ လျှပ်စစ် ဓါတ်အားလိပ်လို့ မှတ်ပါ။ အိမ်ပုံပေါ်ပါလို့ နားမှာကြားရင် နာမ်-ခန္ဓာ (၄)ပါးက သွားပေါင်းပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်လို လောင်တယ်။ လောင်တဲ့ပြင်း အားကများတော့ ဒါဟာ ရှေ့ဖြစ်လို့ ဖြူးစံပြတ်သလိုပဲဖြစ်တာလို့ မှတ်ပါ။ “နားကလောင်တဲ့ အချက်က မနောတံခါးပွင့်အောင် လောင်လိုက်တာ” ဖြစ်ပါတယ်။

မနောတံခါးပွင့်အောင်လောင်ရာမှာ အရပ်ပါ ဖြန်းကနဲထပြီး လောင်တာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ- နောက်ထပ် ဘုန်းကြီးက “ ကျိုက်ထီးရိုး ဘုရား” လို့ ပြောလိုက်မယ်။ အသံဖြစ်တဲ့ “ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရား” က နားမှာ ကြားသိပြီးလောင် သွားမယ်။ မနောမှာ ထပ်ဆင့် “ကျိုက် ထီးရိုး ဘုရား” ပုံ ပေါ်ပြီးလာမယ်။

၇၂ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

မနောတံခါးပွင့်အောင်လောင်တယ်လို့ မှတ် ကြပါ။
 လောင်ပြီးရင်လည်း ဘာမှသုံးလို့မရဘူး၊ ပျောက်သွား
 တာပဲဖြစ် တယ်၊ ပျောက်တာမမြင်ရင် “ နောက်စိတ်က
 အစိုင်အခဲထင်တာနဲ့ ထပ်ပြီး ဆက်ကာ ဆက်ကာ
 လောင်လာမယ်” လို့မှတ်ကြပါ။ ပေါ်ပြီး ပျောက်တာ အမှန်
 ဖြစ်လို့ ဘာမှ သုံးလို့မရဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

စိတ်မှာ တွေးချင်ရာတွေး၊ တွေးရင်လောင်မှာပဲ
 ဖြစ်ပါတယ်။ လောင်တာတွေများလာရင် နောက်က
 အစားထိုးမှုက မနိုင်မနင်းဖြစ်လို့ လာမယ်၊ အစားထိုးမှု
 မနိုင်တော့ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတွေ တဖြည်း ဖြည်းနဲ့
 လျော့လာမယ်၊ အိုမင်းလာတဲ့ သဘောဖြစ်တယ်၊ ကိုယ့်ရဲ့
 ပါးလေးတွေကိုကြည့်ပါ။ ပိုပြီးသိသာတယ်၊ ငယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 ဆိုရင် ပြည့်ဖောင်းနေမယ်၊ နှမ်းအိမ်ကလေးတွေ
 နှမ်းစေ့တွေပြည့်နေသလိုဖြစ် မယ်၊ နည်းနည်းအသက်ကြီး
 လာတော့ ပါးတွေအိကျလာမယ်၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်တာ
 လည်းဆိုရင် “ ရုပ်နာမ်” သဘောတွေ မပြတ်လောင်တဲ့
 အတွက် ဖြစ်ပါတယ်၊ အေးလိုက်တာလို့ သဘောကျ
 မနေကြနဲ့၊ အဲဒီအေးတာကိုသိတာသည် လောင်သွားတာ
 ဖြစ်ပါတယ်၊ ချမ်းနေချိန် ပူတာလည်းပဲ သဘောကျ

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၇၃

မနေပါနှင့်၊ လောင်သွားတာ ဖြစ်တယ်၊ အသံကြားလို့
ဝမ်းမသာနဲ့၊ ကြားရင်း များစွာသော ရုပ်နာမ်တွေ
ဆုံးရှုံးသွားတာဖြစ်တယ်၊ တဟားဟားရယ်ရလို့လဲ
ဝမ်းမသာနဲ့၊ ပီတိက ရယ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပေမဲ့
ရင်ထဲမှာလောင်သွားပြီ၊ ပြိုကျသွားတာဖြစ်တယ်၊ သဲကား
နံရံဖွင့်လို့ သဲတွေ ပြိုကျသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

သဘာဝမီးနှင့် အာသဝမီး

ရဟန္တာကြီးများသည် နေ့သန့်စင်တဲ့ အခါမှာ ဆိတ်ငြိမ်ရာကိုရှာပြီး တစ်ပါးတည်း သီတင်းသုံးကြတာဖြစ်တယ်။ တစ်ပါးတည်း ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းပုံလေးကို ကြည့်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝကိုယ်က ခန္ဓာငါးပါးမီးသည် လောင် လည်းလောင်လျှက် ရှိနေတာဖြစ်ပေမဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် ထပ်ဆင့် အလောင်မခံတော့ဘူး။ သဘာဝမီးနဲ့ပဲ နေကြတာဖြစ်တယ်။ သဘာဝအားဖြင့် မီးလောင်ပြီး ချုပ်ပြတာနဲ့ပဲ နေ့သန့်စင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အာသဝမီး လက်မခံရအောင် ဆိတ်ငြိမ်ရာရှာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုခေတ်လူတွေမှာတော့ မှားနေကြတယ်။ သဘာဝ မူလက လောင်နေရတဲ့အထဲမှာ အလောင်နည်းတယ်ထင်ကြလို့ ပိုက်ဆံရရှိရင် တီဗီ ဝယ်ပြန်ပြီ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၇၅

အောက်စက်ထည့်၊ ဗွီစီဒီစက်ဝယ်၊ ကက်ဆက်က
 ပါသေးတယ်၊ တီဗီကရပ်တော့၊ ကက်ဆက်ဖွင့်ကြတယ်၊
 တချို့အိမ်တွေမှာ တီဗီ မနားတမ်းကြည့်၊ တီဗီအစီအစဉ်
 ပြီးတော့ အောက်စက်နဲ့တိတ်ခွေကြည့် ကြ၊ အခွေပြီးတော့၊
 ကက်ဆက်ဖွင့်ကြနဲ့၊ များစွာအလောင်ခံနေကြတာ
 တွေ့နေရတယ်၊ မနားတမ်းအလောင်ခံနေတော့ကာ
 ကြာတော့ ကုသိုလ် ဓာတ်တွေလည်း ကုန်သွားတယ်လို့
 သဘောပေါက်ကြပါ။ ဘာကိုသိသိ လောင်တယ်လို့
 သဘောပေါက်ကြပါ။

ယခုထိုင်နေဆဲမှာလည်း လောင်နေတာ ဖြစ်ပါ
 တယ်၊ “ ကိုယ် ” မှာလည်း “ သိ ” သဘောတွေကလောင်
 နေမှာပဲ၊ ပျက်နေမှာပဲ ထိုင်လို့လောင်နေတာကို ထလိုက်
 ရင်လဲ လောင်နေမှာဖြစ်ပါတယ်၊ သဘာဝမှာ မပြတ်
 လောင်နေတယ်လို့မှတ်ကြ ပါ။

ငယ်ငယ်ကအကြောင်းတစ်ခုကိုတွေးလိုက်ပါ။
 တွေးရင်လောင်မှာ ပဲ၊ ပြီးရင် ပျောက်သွားမှာပဲဖြစ်တယ်၊
 မလောင်တဲ့အချိန် လုံးဝမရှိပါဘူး၊ ပြေးလို့လည်း
 မလွတ်ဘူးမှတ်ပါ။ ရေချိုးလည်းပဲ အမူအရာအားဖြင့်
 လောင်မှာဖြစ်တယ်၊ အချိန်တိုင်း ဆက်တိုက်လောင်

၇၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

လျှက်ရှိတယ်လို့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ဘုရားရှင်က “ခန္ဓာမီးလောင်တာဖြစ်တယ်” လို့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဘဝသည် အလောင်ခံရခြင်းသာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသာ ဖြစ်၍ ဘာမှသုံးလို့မရတာကိုနားလည်ကြပါ။ မျက်စေ့မှာ မြင်သမျှသည် မနောထိ ပွင့်အောင်လောင်တယ်၊ နားမှာကြားသမျှသည်လည်း မနောက်တံခါးထိအောင် လောင်တာဖြစ်တယ်၊ ကြားသမျှမြင်သမျှသည် ဘာမှသုံးလို့ မရပဲ ပျောက်သွားတာပဲရှိတယ်၊ ထပ်တွေ့လည်းပဲ ထပ်လောင်ပြီး ဘာမှသုံးလို့မရပဲ ပျောက်သွားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အနှစ်သာရရှာလို့မတွေ့ဘူးလို့ သဘော ပေါက်ကြပါ။

ပိုးဖလံမျိုး မီးကိုတိုး

အင်မတန်ပျော်စရာကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ ပီတိ ဖြစ်စရာတွေကို ပြန်တွေ့ကြည့်ရင် တွေးရင်ပျောက် သွားတာပဲ ဖြစ်တယ်၊ လောင်ခြင်းသာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလိုနဲ့ ပျောက်တာလောင်တာ အမှန်မသိပဲ မရေမရာတွေကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး ရှာရင်းရှာရင်းနဲ့ အသက်တွေက ကြီးလာ ရတယ်၊ ပျော်စရာ လို့ထင်ပြီး ခဏခဏပီတိစားချင်လို့

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၇၇

ကြိုးစားလှုပ်ရှားနေကြတာတွေကလည်း လောင်တာ တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ “ နှစ်ဆင့်အလောင်ခံရတာ ဖြစ် ပါတယ်” အဲဒီလိုလောင်တာကို မသိတဲ့အခါ အဲဒါကိုပဲ ထပ်ခါထပ်ခါ ရှာနေကြတာမြင်ကြပြီလား။

“မီး” ကိုပဲ ချမ်းသာလို့ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါ ကြောင့် ပိုးဖလံလေး တွေကို အပြစ်တင်ထားတာပဲ။ မီးကို ရွှေတောင်မှတ်ပြီး အားကိုးကြီးခြင်း များစွာနဲ့ တိုးတိုးပစ် တယ်။ တိုးလို့မူးတာနဲ့ မိုက်ကနဲ အောက်ပြုတ်ကျတယ်။ အမူးပြေတော့လည်း ထယ့်လာပြီး ထပ်တိုးတာပဲ။ သေသွားတဲ့အထိ ဇွဲမလျှော့ပဲ တိုးတာတွေရမယ်။ မီးကို ရွှေတောင်မှတ်လို့ အသေခံပြီးတိုး တာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီဥပမာပဲဖြစ်တယ်ဆိုတာ ညစဉ် တီဗွီကြည့်ခြင်း အလုပ်ကို ပြန်စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ သဘာဝမီးကလောင် နေတာ တီဗွီကြည့်တော့ ပိုလောင်မယ်။ ကြည့်ပြီးရင်လည်း ဇက်တွေလည်းလေး၊ အိပ်ရေးလည်းပျက်၊ ကြာရင် မျက်စေ့ပါမှုန်လာမယ်။ ကိုယ်၊ လက်၊ ခါးတွေလည်းတောင့် ပြီး မနောမှာ ဆက်တိုက်လောင်လို့ မကောင်းတဲ့ သတ္တိတွေ ကိန်းသွားမယ်။ ပိုးဖလံ မူးကနဲ မိုက်ကနဲ ပြုတ်ကျသလိုဖြစ်လည်း မမှတ်သေးဘူး။ နောက်နေ့

၇၈ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

ထပ်ကြည့်ကြတာပဲ၊ တီဗီဝယ်လို့ ငွေသောင်းချီကုန်တယ်၊
ကိုယ်မှာလည်းဆုံးရှုံးတယ်၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊
ပညာ၊ ဟီရို၊ သြတ္တပ္ပ ဆိုတဲ့ ရတနာခုနှစ်ပါးလည်း
မရှိတော့ဘူး ပါသွားတယ်။ တီဗီကြည့်နေချိန်မှာ
သဒ္ဓါတရားပေါ်ပါ့မလား၊ သီလလည်းပျောက်ပြီ၊
တရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သုတတွေလည်း မလာတော့ဘူး၊
စွန့်ကြဲပေးကမ်းမှု စာဂတရားလည်းမေ့သွားပြီ၊
ဝိပဿနာပညာတွေ မပွားတော့ ပညာလည်း
မလာတော့ဘူး၊ အရှက်အကြောက်တရားလည်း
နည်းလာမယ်၊ အခု ပြောတာတွေမှန်ရဲ့လား စဉ်းစားကြပါ။

မိမိသီလပျက်တာကို ရှက်ရမယ်၊ တီဗီကြည့်လို့
အိပ်ရေးပျက် တော့ မနက်စောစောထ ဘုရားရှိခိုးတာ
မလုပ်နိုင်တော့ဘူး၊ အာသဝမီး ထပ်လောင်လို့ အများကြီး
ဆုံးရှုံးရတာဖြစ်ပါတယ်။ ပိုးဖလံမျိုးလိုပဲဖြစ်နေ ကြလို့
အဲဒါလည်းမမှတ်သေးပဲ နောက်နေ့လည်း ထပ်ပြီး
ကြည့်ကြတယ်၊ မိမိကိုယ်မိမိ သတိထားကြည့်ပါ။
ဘယ်လောက်အထိ မိုက်နေသလဲ၊ မသိလို့မိုက်တာလား၊
စဉ်းစားကြည့်ရင် တော်တော်လေးမိုက်နေပါလား
လို့မြင်ကြဖို့ လိုပါတယ်၊ ထပ်ခါထပ်ခါ မီးကိုတိုးနေတော့

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၇၉

သိပ်ကို ဆိုးမိုက်နေ တာဖြစ်ပါတယ်။

သားသမီးတွေအကြောင်းတွေ့မိမယ်၊ တွေးရင်ဖြင့် ဝမ်းသာစရာ တွေ့ရင် ရယ်လိုက်ပြန်တယ်၊ ရယ်တာလည်း လောင်ခြင်းသာဖြစ်လို့ ဘာမှမကျန်ခဲ့ပဲ ဆုံးရှုံးပျောက်ကွယ် သွားတာဖြစ်တယ်။ ဝမ်းနည်းစရာ ပူစရာတွေ့ရင် ပူလိုက်ပြန်တယ်၊ ပူလည်းလောင်တာဖြစ်လို့ ဆုံးရှုံးတာပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုလည်း မမှတ်မိဘူး၊ ထပ်ခါ ထပ်ခါ တွေးနေကြတယ်။ သာသမီးတွေ၊ မြေးတွေမြင်ရဘွေ့ရမှ၊ အနားကမခွာနိုင်ကြပဲ နှလုံးသွင်း မှားနေကြတယ်။ ပိုးဖလံထက် ဆိုးနေတာအမှန်ပဲလို့ နားလည်သဘော ပေါက်ကြပါ။ ကိုယ်ဆိုးနေတာ အမှန်ပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။

တချို့က တစ်ယောက်တည်း စိတ်ကူးယဉ်ရတာ အားမရဘူး၊ ဝတ္ထုဖတ်၊ မဂ္ဂဇင်းဖတ်လိုက်သေးတယ်၊ သဘာဝမီးကလောင်တယ်၊ စိတ်ကူးယဉ်လို့ လောင်တယ်၊ ဝတ္ထုဖတ်လို့လောင်တယ်၊ နှစ်ဆင့်သုံးဆင့် အလောင်ခံ နေကြတာတွေ့ရတယ်။ ဝတ္ထုဖတ်ပြီး တမြုံ၊မြုံနဲ့ ပြန်တွေးကြသေးတယ်။ “မီး” ကိုပဲ သူက အဖော်လုပ်နေတာ ဖြစ်တယ်၊ ဝတ္ထု၊ မဂ္ဂဇင်း ဖတ်တာက

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

မပြတ်လောင်နေခြင်းဖြစ်လို့ ထပ်ဆင့်လောင်တာ ဖြစ်တယ်လို့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ကိုယ့်ရဲ့ သဏ္ဍာန်မှာ ခန္ဓာငါးပါးမီးလောင်နေခြင်း သည် ဆင်းရဲမှန်းမသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဖိုးဖလံလိုပဲ မီးကို ထပ်ခါထပ်ခါ တိုးနေကြတယ်။ နားလည်သဘောပေါက်ကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

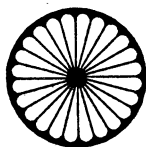
ဒီနေရာအထိ ရှင်းပြပေးတာ၊ သင်ကြားပေးတာ သဘောပေါက် ကြမယ်လို့ထင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခု ထပ်ပြီး ပြောမယ်။ ယခုထိုင်ဆဲ အိမ်အကြောင်းတွေးမယ် ဆိုပြီး တွေးကြည့်ပါလား။ တွေးရင်ပူလာမယ်။ တွေးရင်းနဲ့ အပူချိန်မြင့်လာတာ လောင်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တွေးဖို့ အတွက် အားလေးစိုက်ရတာဖြစ်တယ်။ မူလသဘာဝပင် လောင်နေရတဲ့ အထဲ ထပ်တွေးတော့ ပိုလောင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ လောင်နေတဲ့နေရာမှာ မနောတံခါးပွင့်အောင် နှစ်ဆင့်လောင်တာဖြစ်ပါတယ်။ အမူအရာအရပ် ပေါ်အောင် လောင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ လောင်သမျှသည် ကုန်သွားပြီး ပျောက်သွားပြီလို့ ရှုမှတ်နိုင်ရင်တော့ သက်သာမယ်။

အဲဒီလောင်ကျွမ်းခြင်းဒုက္ခ ငြိမ်းတာလေးကို

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၈၁

ကြည့်ရမယ်။ “ဒုက္ခမီး ဆင်းရဲရဲငြိမ်းပုံကို နှလုံးသွင်းခြင်း မှတစ်ပါး သက်သာရာမရှိ၊ ဒီတစ်လမ်းပဲ ရှိပါတယ်” လို့ မှတ်ကြပါ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။ ထပ်ကာထပ်ကာ လေ့လာ ကြည့်ကြပါ။ နှလုံးသွင်းတည့်မှ မီးအလောင် သက်သာမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

သေမင်းမမြင်နိုင်သောတရား

အခါခပ်သိမ်း အောက်မေ့မှု “သတိ” ရှိလျက်
မိမိကိုယ်ဟု စွဲယူမှု “အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ” ကို နှုတ်ပယ်၍
“လောက” ကို ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့်
ရှုပါလော့။

မောဃရာဇမဏဝဏ္ဏ၊ ခုဒ္ဒကပါဠိတော်မြန်မာပြန်
(စာ၊ ၄၂၄)

ယခုဖော်ပြတဲ့ စာကြောင်းသုံးကြောင်းသည်
အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ တရားရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ
နှလုံးသွင်းရမည့် လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ တရားရှုမှတ်
သည့် အချိန်မှာ အခါခပ်သိမ်း အောက်မေ့မှု သတိ ရှိလျက်၊
မိမိကိုယ်ဟု စွဲယူမှု အတ္တာနုဒိဋ္ဌိကို နှုတ်ပယ်၍ “လောကကို
ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ရှုပါလော့” လို့ နှလုံးသွင်းရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ “သတိ” ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၈၃

“အောက်မေ့မှု” ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိုးတွေ၊ အိမ်တွေ၊ သားသမီးတွေစတဲ့ ပညတ်တွေကို အောက်မေ့မှုကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါတွေ ဖယ်လိုက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခေါ်အရှိကို မလိုက်ဘဲ တကယ်အရှိကို ကြည့်ကြပါ။ ထိုင်ဆဲအမူအရာ ရှုဆဲအမူအရာကို ကြည့်လိုက်ပါ။ ထိုင်နေဆဲမှာ တည်ငြိမ်နေတဲ့အတွက် သတိက အားကောင်းနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ မိမိသည် ယခုနေ သေခဲ့သော်လို့ သံဝေဂဉာဏ်ယူလိုက်ပါ။ ယခုနေ သေခဲ့သော် အားကိုးစရာဘာမှ မရှိပါဘူး။ အိုးအိမ်တွေနဲ့ မဆိုင်တော့ဘူး။ ရွှေ၊ ငွေ ဘယ်လောက်ပဲ ပံ့ပေးထားထား အခုနေသေခဲ့ရင် ဘာမှ အားမကိုးရဘူး။ မိမိရဲ့ အမူအရာ အရပ်ဖြစ်တဲ့မျက်နှာ၊ ကျောပြင်၊ လက်တွေခြေတွေက တိရစ္ဆာန်ပုံဖော်မိရင် တိရစ္ဆာန်ဘဝသွားမှာဖြစ်လို့ စိုးရိမ်စရာဖြစ်ပါတယ်။ “သတိ” ရှိပြီဆိုတော့ ဒုတိယ စာကြောင်းမှာ ဖော်ပြထားတာကို ဆက်သွား ကြမယ်။

ဒုက္ခသစ္စာသည် သန္တာပဋ္ဌမီးဖြစ်၍ ကိုယ်မှာ မပြတ် လောင်နေပြီး သူ့ရဲ့သဘောတရားသည် ခန္ဓာငါးပါး နှစ်ဆင့်လောင်တာဖြစ်တယ်။ မနော တံခါးပွင့်အောင် အမူအရာပေါ်တဲ့အထိ တစ်ဖြန်းဖြန်းနဲ့ အဆက်မပြတ်

၈၄ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

နှစ်ဆင့်လောင်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သန္တာပဌ မီးလောင်ခြင်း လို့မှတ်ပါ။ ရှုမှတ်တဲ့အချိန်မှာ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရုပ်- နာမ်ပေါင်း၍ အပေါင်းအားဖြင့် လောင်သောကြောင့် မနောတံခါးပွင့်အောင် နှစ်ဆင့်လောင်ပြီး မျက်နှာ အမူအရာတွေ ပေါ်လာတယ်။ ပေါ်လာတဲ့အမူအရာ တွေကစကား ပြောခြင်းမရှိဘဲ လောင်ပြီးချုပ်ငြိမ်း ပြတာပဲရှိပါတယ်။ ရှုနေဆဲအချိန်မှာ နှစ်ဆင့်လောင်ပြီး ပျောက်သွားခြင်းသည် ရေမှာ စာရေးသကဲ့သို့ ဘာမှ မထင်ခဲ့ပါဘူး။ စကားလည်း မပြော၊ အမူအရာအရိပ်က “ကျွန်တော် ဘယ်သူဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဝန်ခံခြင်းလည်း မရှိပါဘူး။ သတ္တဝါ၊ အထည်လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆင်းရဲသက်သက်အဖြစ် လောင်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

“အသက်ရှုဆဲ၊ ထုတ်ဆဲအချိန်မှာ မပြတ်လောင် နေတဲ့ သဘော တရားသည် အားပြင်းလွန်းအားကြီး၍ နှစ်ဆင့်တောင်လောင်တာဖြစ် တယ်။ ကာယပသာဒ လေးတွေမှာလောင်တဲ့အပြင် မနောတံခါးပွင့်အောင် မျက်နှာအမူအရာပေါ်အောင် လောင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။” ပေါ်လာ သော ထိုအမူအရာသည် “ကျွန်တော်က ခင်ဗျားရဲ့ မျက်နှာပါ” လို့ စကား မပြောပါဘူး။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၈၅

လောင်ပြီးပျောက်ပြုတယ်။

အရှိကို အရှိအတိုင်း အမှန်ကြံစည် ဆုံးဖြတ်လိုက်
သော စကားလုံးတွေ လုံးဝမရှိပါဘူး။ တိတ်ဆိတ်နေပြီး
ထိရင်းပျောက်၊ သိရင်းပျောက်၊ လောင်ရင်းကုန်သွားတာပဲ
ရှိပါတယ်။ ရှုမှတ်နေဆဲ ငါ့အိမ်လို့ တွေးလိုက် ပြန်ရင်လည်းပဲ
ရုပ်-နာမ် ပေါင်းစု၍ ဘွားကနဲပေါ်ပြီး လောင်သွားတာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာမှ သုံးလို့မရပါဘူး။ ငါ့သားသမီးလို့
တွေးလိုက်ပြန်ရင် လည်းပဲ လောင်သွားတာပဲဖြစ်ပါတယ်။
မပြတ်လောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး နှစ်ဆင့် လောင်တာဖြစ်ပါတယ်။
အနှစ်သာရ လုံးဝမရှိပါဘူး။

မီးလျှံကဲ့သို့ လောင်ပြီးချုပ်ငြိမ်းတာပဲ ရှိပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်မှာ ‘ယံကိစ္ဆိ
သမုဒယ ဓမ္မံ သဗ္ဗံတံ နိရောဓ ဓမ္မံ’ လို့ ဟောထား
ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ပေါ်ချင်တာပေါ်တော့ အကြောင်း
ကြောင့်ပေါ်သမျှ အားလုံးသည် ချုပ်ငြိမ်းကုန်သွား
တာဖြစ်ပါတယ်။ ရှုဆဲ၊ ထုတ်ဆဲမှာ တိတ်ဆိတ်နေပါတယ်။
သဘာဝတရားက စကားမပြောပါ ဘူး။ အနှစ်သာရလည်း
မရှိပါဘူး။ အားစိုက်တွေးလိုက်ပြန်ရင်လဲ လောင်သွားပြန်
တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၈၆ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တလေယျပဏ္ဍိတ

ယခုရမတ်နေဆဲမှာ မိမိရဲ့ အိမ်ပုံသဏ္ဍာန်ကို

ကြိုးစားပြီးဖော်ကြည့်ပါ။ ရင်တွေ၊ ကျောတွေတင်းပြီး အကြောတွေတင်းဖွဲ့မှုဖြစ်လို့ စုစည်းလိုက်ရမယ်၊ ပေါ်ပြီးပျောက်သွားပြန်တာပဲဖြစ်လို့ ဘာမှသုံးလို့မရပါဘူး။ အလောင်ခံလိုက်တာဖြစ်တယ်။ ရုပ်-နာမ်တွေ ဆုံးရှုံးသွားမယ်။ မျက်တောင်တစ်ခက်ကာလမှာပဲ ရုပ်က ကုဋေပေါင်း ငါးထောင်ကျော်၊ စိတ်က ကုဋေပေါင်း တစ်သိန်းကျော် ဆုံးရှုံးသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

ရှုမှတ်ပြီးကာလနှင့် မရှုမှတ်ခင်ကာလကို နှိုင်းယှဉ်ခံစားကြည့်ရမယ်။ သုံးသပ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် မရှုမှတ်ခင်က ထက်ဝန်းကျင်မှာ ဆူညံနေပြီး ရင်ထဲမှာ အထည်၊ သတ္တဝါ၊ ပညတ်တွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေတယ်။ ရှုမှတ်ပြီးချိန်မှာတော့ ထက်ဝန်းကျင် အားလုံးသည် ဆိတ်သုဉ်းသွားမယ်။ တိတ်ဆိတ်လို့ ပတ်ဝန်းကျင်က ငြိမ်ကျသွားမယ်။

ဘုရားရှင်က ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ “ပုထုဇဉ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ သပ္ပတ်အူကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးနေတယ်” လို့ မှတ်ကြပါ။ အတွေးတွေကြောင့် ပညတ်တွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေခြင်းဖြစ်တယ်။ အရိယာဖြစ်တဲ့ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၈၇

မှာတော့ သစ္စာမြင်သွားတဲ့အခါမှာ ရင်ထဲရှင်းသွားပြီ၊ ပညတ်မလိုက်တော့ ဘူး၊ နောက်တစ်ဆင့်ကတော့ ကိလေသာဇောတွေ ဖြတ်ချလိုက်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် မျက်လုံးကြောတွေ၊ ပုခုံးကြောတွေကအစ ကြွက်သား အာရုံကြောတွေ လျော့ပြီး ရှင်းသွားမယ်၊ ကိလေသာဓာတ် ဖြစ်တဲ့ အာသဝမီးရှိရင်တော့ တင်းဖွဲ့မှုဖြစ်ပေါ်မယ်လို့ သဘောပေါက်ကြပါ။

ဆက်လက်ပြီးတော့ နံပါတ်(၄) အဖြေအတွက် သစ္စာအားဖြင့် လေ့လာကြမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာအမှန်ဖြစ်ပါတယ်၊ လောင်တာသက်သက်ဖြစ်ပြီ၊ ဘာမှသုံးလို့မရသလို ဆင်းရဲသက်သက် သန္တာပဋ္ဌမီး ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး၏ သဘောသည် လောင်ပြီး သူ့သဘောတရားက ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းသာလျှင် အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ နောက်ကကပ်လျက်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ နောက်စိတ်မှာ ဉာဏ်ဦးစီး၍ အမှန် မြင်နိုင်တဲ့အခါ ခန္ဓာငါးပါးကို ဒုက္ခဟု ပိုင်းခြားသိခြင်းဖြစ်၍ “ပရိညေယျ” ဖြစ်ပါတယ်။ ပရိညာကိစ္စသည် ခန္ဓာငါးပါးသဘောကို ဒုက္ခလို့ အမှန်ပိုင်း ခြားသိခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်ပိုင်းခြား သိမြင်တဲ့ ဉာဏ်လာနိုင်၍ အမြင်မှားတဲ့ ကိလေသာမပေါ်

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

နိုင်တော့ဘူး၊ ပုထုဇဉ်တွေမှာတော့ နောက်စိတ်မှာ ကိလေသာအမှန်လာမဲ့အချိန်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ အမှန်သိတဲ့ ဉာဏ်လာတဲ့အတွက် အထင်မှား၊ အမြင်မှား၊ ကိလေသာလာလို့မရတော့ဘူး၊ အမြင်မှန်က ကိလေသာနေရာကို ယူလိုက်တာဖြစ်၍ ကိလေသာကို ပယ်ပြီးသားဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်၊ တွန်းဖယ်စရာမလိုတော့တဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ မပေါ်နိုင်လို့ ချုပ်သွားတာဖြစ်၍ “ဗလာချုပ်” ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကိုဖယ်ပြီးသားဖြစ်၍ “ပဟာတဗ္ဗကိစ္စ” ပယ်ပြီးသားဖြစ်သွားပြီလို့ သဘောပေါက်ကြပါ။

ရှုမှတ်ဆဲကာလမှာ ခန္ဓာရဲ့ သဘောတရားကို ပိုင်းခြားသိမြင်ပြီး ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းနေတာက “သစ္စိကာ တဗ္ဗ ကိစ္စ”ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။ ပွားများရှုမှတ်နေတာ သည် ဘာဝေတဗ္ဗဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ အဲဒါကြောင့် ဉာဏ်တစ်ချက် ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်လိုက်ရင် “သိ”၊ “ပယ်”၊ “ဆိုက်”၊ “ပွား” “လေးပါးကိစ္စကို တစ်ချက်တည်း ပြုရမယ် ငါ့ရှင်” ဆိုတဲ့အဖြေကို သဘောပေါက်ကြပြီ မဟုတ်လား၊ ဒီအချိန်မှာ စကားတွေ မလာတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်ပဲ၊ နာမ်ပဲ၊ သုခပဲ၊ ဒုက္ခပဲလို့ မှတ်ထင်ဖို့ အချိန်မရှိတဲ့ အတွက် ရုပ်၊ နာမ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခတွေ မလာတော့ဘူး၊ “ရုပ်၊

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၈၉

နာမ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခတွေ့မှ လွတ်ရမယ် ငါ့ရှင်”ဆိုတဲ့ အဖြေ အတွက် နားလည်ကြပြီလား၊ နံပါတ်လေးအဖြေက “သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား၊ လေးပါးကိစ္စ တစ်ချက်တည်းပြု၍ “ရုပ်၊ နာမ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခ”တို့မှ လွတ်ရမယ်၊ သစ္စာဉာဏ်ရလို့ အမှန် လွတ်မြောက်သွားတာဖြစ်တယ်၊ ဝိမုတ္တိဖြစ်သွားတယ် ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ငါ့ရှင်လို့ထင်သေးရဲ့လား၊ ငါ့နာမ်လို့ ရော ယူသေးလား၊ မထင်တော့ဘူး၊ မယူတော့ဘူး၊ သုခ ကိုလည်း ရွတ်ဆိုခြင်း မရှိဘူး၊ ဒုက္ခကိုလည်း ရွတ်ဆိုခြင်း မရှိဘူး၊ ရုပ် နာမ်တရားတွေ ချုပ်ငြိမ်းတာပဲ တွေ့နေခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပညတ်လုံးဝမလာတော့တာ မှတ်သားကြပါ။

လွတ်မြောက်သွားတာ အမှန်ဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်နဲ့ ကိုက်ညီပြီလို့ သဘောပေါက်ကြပါ။

“ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လောကုတ္တရာမဂ်ကို ကူးနိုင်တယ်၊ မကူး နိုင်ဘူးဆိုတာကို မသေချာဘူးလို့ ယူဆချင် ယူဆကြဦး။ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အပါယ်လေးပါးကို မကျနိုင်တာ သေချာ တယ်”လို့ မှတ်ကြပါ။

၉၀ ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဇေယျပဏ္ဍိတ

သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား သစ္စာလေးပါးတရားသည် မလွဲဒဏ် အမှန်ပင် အပါယ်လေးပါးမကျသည့် တရား ဖြစ်ပါတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ရဲရဲကြီးချကြပါ။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သလို အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးကို အမြဲနှလုံးသွင်း နိုင်ရန်အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာပွားများအားထုတ် ကြပါလို့ တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။

ဆုတောင်းအမျှမေတ္တာပို့သခြင်း

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ဥစ္စာ၊ ပြည်ရွာ၊ သားမယား နှင့် အင်္ဂါကြီးငယ်၊ အသက်ကိုပင် ပေးစွန့်၍ ဆယ်ပါးသော ပါရမီတော်တို့ကို ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သဖြင့် ရအပ် သော (၃၂)ပါးသော ယောက်ျားမြတ်လက္ခဏာတော်နှင့် တကွ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီး ဦးစွာဟောကြား သော ဓမ္မစကြာတရားတော်၏ အနှစ်သာရကို သဘော ပေါက်အောင် နာခံမှတ်သားပွားများကြကုန်သော ယောဂီ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်-

“ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ သိ သဘော”ကို ဒုက္ခသစ္စာ ရယ်လို့ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပိုင်းခြားသိမြင်နိုင်ကြပါစေ။

မြတ်ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနှင့် အနှိုင်းမဲ့သစ္စာ ၉၁

“အာရုံ၊ ဒွါရ တိုက်တိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်၍ လျင်မြန်စွာချုပ်ငြိမ်းပြသော ထို“သိ”သဘော ခန္ဓာငါးပါးပေါ်တိုင်း မဂ်ဉာဏ်ဦးစီးသော နောက်စိတ်ဖြင့် “ရွှေ့ဖြစ်ပျက်၊ နောက် ကမဂ်”ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း အပြတ်မလတ် ရှုမှတ်နိုင်ကြ ပါစေ။

မဂ်ဉာဏ်ဦးစီးသည့်စိတ်တို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများ နိုင်လျက် ကိလေသာကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ ကုန်စင်အောင် ပယ်သတ်နိုင်ကြပါစေ။

“ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓသဘောကိုလည်း ကာလသုံးပါးလွတ်လျက် ရှင်းလင်းစွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ”

“သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား လေးပါးသော ကိစ္စတို့ တစ်ချက်တည်း ဆိုက်ရောက်သည့် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်မှ အထက်မဂ်အဆင့်ဆင့်တက်၍ နောက်ဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ပေါက်မြောက်ပြီး ဘဝမခြားဘဲ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း၊ ငြိမ်းနိုင်ကြပါစေ။”

ကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားဆုံးမ တော်မူအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို ဒါယကာ

အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သန္တာန်၌ သိမြင်အောင်
ဟောပြောပြသရတဲ့ ဓမ္မဒါနကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုအပ်
ပါဠိ”

“ဤ ဓမ္မဒါန ကောင်းမှုကို -

အလုံးစုံသော ဗြဟ္မာမင်း၊ နတ်မင်း၊ လူမင်းနှင့်တကွ

အလုံးစုံသော ဗြဟ္မာနတ်လူ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား

အမျှပေးပါသည်။ အားလုံး အမျှ အမျှ အမျှ ယူကြပါ
ကုန်တော့။

“ဝိဇ္ဇာဉာဏ်မြတ်၊ အလင်းဓာတ်၊ လွမ်းပတ်ကမ္ဘာ
တည်ပါ စေသော်”

ဘဒ္ဒန္တ ဇေယျပဏ္ဍိတ

နာယကဆရာတော်

မိုးညှင်းသီရိကျောင်းတိုက်

အမှတ်(၁၆)ရပ်ကွက်

ဒဂုံမြို့သစ်(မြောက်ပိုင်း)